

สรุปผลการสัมภาษณ์ระดับลึกการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานผู้ช่วยคนพิการ

ตารางที่ 1 : ศักยภาพและข้อจำกัดของคนพิการ และครอบครัว

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ คนตาบอดส่วนใหญ่ในชนบท ไม่ได้รับการฝึกทักษะการดำรงชีวิตด้วยตนเอง ทำให้ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ต้องมีผู้นำทางจึงจะออกสู่สังคมได้ ■ คนหูหนวกไม่มีปัญหาในการทำกิจวัตรประจำวัน สามารถช่วยตนเองได้ดี ■ คนหูหนวกมีข้อจำกัดการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการไปเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม หรือการไปหาหมอที่ต้องอธิบายให้หมอฟังเกี่ยวกับสภาพความเจ็บป่วยของตน หรือกรณีที่มีคดีความหรือต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน เช่น กรณีรถเสียทางด่วน คนหูหนวกไม่สามารถสื่อสารกับใครได้ ■ คนพิการทางร่างกายโดยเฉพาะคนพิการรุนแรง จะไม่สามารถช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้ เช่น การอาบน้ำ การทำความสะอาดร่างกาย การถอดใส่เสื้อผ้า การขับถ่าย และการรับประทานอาหารด้วยตนเอง ■ ครอบครัวคนพิการต้องเป็นผู้ดูแลคนพิการตลอดทำให้มีความเครียดสูง 	<ul style="list-style-type: none"> ■ คนพิการไม่มีผู้ดูแล หรือแม้แต่มีผู้ดูแลก็ตามจำเป็นต้องมีผู้ช่วยคนพิการ เพราะจะช่วยให้คนพิการสามารถช่วยตนเองได้มากขึ้น ทำให้คนพิการได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง คนพิการเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง 'ไม่รู้สึกว่าตัวเองด้อยคุณค่า' ■ เด็กที่มีความบกพร่องทางด้านการเรียนรู้ ต้องมีการชี้แนะหรือการฝึกเด็กที่ถูกต้องตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็ก ถ้าในช่วงก่อนประถมต้นเด็กขาดการฝึกฝนที่ถูกต้อง ก็จะส่งผลกระทบต่อเด็กทำให้เด็กไม่สามารถดำรงตนเท่าที่ศักยภาพของเด็กจะทำได้ ทำให้เด็กขาดโอกาส ถูกสังคมกล่าวโทษเด็ก ลงโทษเด็ก เหล่านี้ โดยที่เด็กไม่ได้คิดที่อยากจะเป็นเช่นนี้ แต่เกิดเนื่องจากสภาพความผิดปกติของสมอง และเด็กไม่ได้รับการฝึกตั้งแต่เริ่มต้น ■ ถ้าเด็กพิการได้รับการฝึกทักษะตั้งแต่เริ่มต้น เด็กก็จะสามารถช่วยเหลือตนเองได้ เรียนรู้ได้ และสามารถดำรงชีวิตด้วยตนเองได้ต่อไป ■ คนพิการมีข้อจำกัดไม่สามารถช่วยตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน ทำให้ไม่สามารถออกสู่สังคม การทำกิจกรรมต่างๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ คนตาบอดยังมีข้อจำกัดในการเข้าสู่สังคม และไม่ได้ถูกฝึกทักษะการสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (O&M) ■ คนหูหนวกมีข้อจำกัดในการสื่อสารเป็นปัญหาหลัก ทำให้คนหูหนวกมีข้อจำกัดในด้านการใช้บริการทางการแพทย์ การประกอบอาชีพ ติดต่อประสานการร้องทุกข์ การกล่าวโทษ หรือเป็นพยานในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงาน การเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม ■ บางครอบครัว ไม่มีผู้ดูแลคนพิการผู้ใหญ่ซึ่งอยู่ในวัยทำงาน หรืออาจต้องช่วยดูแลการกินยา การอาบน้ำ การพาออกสู่สังคม ■ ผู้บกพร่องทางจิต ต้องการคนเข้าใจเห็นใจ โดยเฉพาะกลุ่มจิตเภท ที่ต้องการผู้ช่วยคนพิการต่อเนื่อง เพราะไม่ค่อยชอบสูงลิ้งกับคนมากนัก ผู้บกพร่องทางจิต ถ้าระดับรุนแรง จะต้องกินยาต่อเนื่อง มีอาหารการกินตามมื้อ ตามเวลา มีคนอาบน้ำให้ มีบ้านอยู่ อาจจะไม่สามารถอยู่กับชุมชนได้ ■ บุคคลออกทัศนคติและครอบครัว

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ บุคคลออทิสติกส่วนหนึ่งต้องช่วย/บอกให้อาบน้ำ เช่น การถูตัวทำความสะอาดตามส่วนต่างๆ ของร่างกายหรือต้องบอกให้ตักอาหารมารับประทานอาหาร ไม่สามารถเลือกอาหารที่มีประโยชน์หรือไม่มี จะกินเฉพาะที่ตนเองจะกินเท่านั้น และจะกินซ้ำๆ เป็นประจำ ■ ออทิสติกไม่สามารถสื่อสาร/โต้ตอบ/ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น/บอกความต้องการของตนเองให้คนอื่นรู้ ■ บุคคลออทิสติกบางคนจะทำร้ายสิ่งของทั้งหมดในบ้าน จนไม่สามารถซื้อของ หรือเก็บสิ่งของไว้ในบ้าน เช่น ดึงตู้เย็นล้มลง ดึงสายไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เอาแก้วถ้วยชามไปปาทิ้งนอกบ้าน ฉีกกระดาษทุกชนิดทิ้ง ■ คนพิการทางสติปัญญารุนแรงไม่สามารถช่วยตนเองในกิจวัตรได้ ต้องฝึกให้ทำ หรือบอกให้เด็กทำที่ละชั้น หรือไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง ■ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ต่างๆ เช่น จบประถมปีที่3 แต่เด็กไม่สามารถอ่าน ก - ฮ ได้ บางคนอ่านเป็นคำที่ง่าย ๆ ผสมสระที่ไม่ซับซ้อน เช่น มา กานา ■ บางคนมีความสับสนในการอ่านหรือเขียนพยัญชนะที่มีหัว เช่น ก ฤ ฎ ฏ ฐ ม น ค ต ด ■ การเขียน สามารถเขียนตามรอย 	<ul style="list-style-type: none"> ■ เด็กมีปัญหาในการเรียนรู้ด้านต่างๆ เช่น การอ่าน การฟัง การนับเลข การบวกเลข การอ่านจับใจความ หรือการไม่รู้ค่า หรือความหมายของการบวก หรือลบ ค่าจำนวนเป็นต้น 	<p>มักมีภาวะทางอารมณ์และความเครียดเนื่องจากสภาพความพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ซึ่งบางครั้งครู พ่อแม่อาจไม่เข้าใจเด็ก เด็กบางคนอาจมีไอคิวดี ผลการเรียนต่ำ ทำตามคำสั่งได้ แต่ขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพปัญหาของเด็กแต่ละคน และขาดการฝึกกิจวัตรประจำวัน ■

สัมภาระระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาระระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาระระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>ปะได้ แต่เขียนตามแบบยังไม่ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> การนับ และการรู้ค่าตัวเลข ไม่รู้ค่า/ความหมายของตัวเลข และสามารถนับหรืออ่านตัวเลขได้ เฉพาะที่มีการเริ่มตั้งแล้วให้เด็กนับต่อ เช่น เริ่มนับ 60 แล้วให้เด็กนับ 61-69 การเขียน เลข 1 - 100 ให้เด็กเขียนตัวเลขตามคำบอกไม่ได้ บางคนไม่เข้าใจการบวกและลบ 		

ตารางที่ 2 : ความจำเป็นที่จะต้องมีผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาระระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาระระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาระระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ไม่ควรเอาคำว่า PA เป็นตัวจำกัดกรอบ แต่ต้องมองว่า “ความต้องการจำเป็นที่คนพิการแต่ละประเภทต้องการ” เช่น คนตาบอด ต้องการคนอ่านหนังสือให้ฟัง ชี้อของในตลาด ช่วยจำแนกสิ่งของ ต้องการช่วยแยกแยะ คนหูหนวกจำเป็นที่จะต้องมีผู้ช่วยคนพิการเพื่อช่วยสื่อสารให้สามารถเข้าถึงกิจกรรมทางสังคมสามารถดำรงชีวิตได้ โดยเฉพาะการไปหาหมอ การอธิบายการเจ็บป่วย การขอความช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินบนทางด่วน ด้วยความพิการของตนเองต้องมีคนช่วยทำกิจวัตรประจำวันทุกอย่าง จึงจำเป็นที่จะต้องมีผู้ช่วย 	<ul style="list-style-type: none"> ระบบผู้ช่วยคนพิการ โดยเฉพาะคนพิการรุนแรงสามารถดำรงชีวิตได้อย่างคนทั่วไป สามารถออกสู่สังคม การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพ และให้สามารถเข้าถึงสิทธิได้อย่างทั่วถึงเท่าเทียม เป็นการผ่อนเบาภาระให้กับครอบครัว ระบบผู้ช่วยคนพิการ เป็นระบบสวัสดิการโดยเฉพาะคนพิการรุนแรงและยากจน ซึ่งจะช่วยให้ครอบครัวสามารถประกอบอาชีพ ระบบผู้ช่วยคนพิการจะช่วยสนับสนุนและสร้างเสริมกำลังใจยอมรับในสภาพความพิการ ช่วยให้คนพิการได้รับการดูแลตนเองให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี คนพิการทุกคนที่มีความต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> วิถีชีวิตส่วนหนึ่งของคนพิการไม่สะดวก ทำให้คนพิการเข้าไม่ถึงหรือไม่สามารถเชื่อมไปสู่อีกาสต่างๆ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต ให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างคนทั่วไปในสังคม จำเป็นต้องมีสิ่งที่มาช่วย เพื่อให้สามารถเข้าถึงและทำกิจกรรมต่างๆ ได้ คนหูหนวกมีความจำเป็น คือล่ามล่ามถือเป็นผู้ช่วยคนพิการ ซึ่งตามกฎหมายระบุ 4 เรื่อง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ การใช้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข ○ การสมัครงานหรือการติดต่อประสานงานด้านการประกอบอาชีพ

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>ในการทำกิจวัตรประจำวันตามสภาพความต้องการของแต่ละคน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จำเป็นต้องมีผู้ช่วยคนพิการ เพื่อช่วยในกิจวัตรประจำวัน ช่วยกระตุ้นให้เด็กทำได้ด้วยตนเอง และพาเด็กไปกลับโรงเรียน เพื่อให้ครอบครัวผ่อนคลายให้ครอบครัว ■ เพื่อช่วยคนพิการทางสติปัญญา ในกิจวัตรประจำวันการพาออกสู่สังคม / การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ช่วงไปโรงพยาบาล/ต้องไปทำธุระ หรือกรณีที่ พ่อแม่มีอายุมากขึ้น ■ ครอบครัว มีความคาดหวังในการฝึกทักษะให้เด็กสามารถทำได้ด้วยตนเองในกิจวัตรประจำวัน และสามารถฝึกทักษะการเรียนรู้ 	<p>จำเป็นโดยเฉพาะเรื่องกิจวัตรประจำวัน เพื่อช่วยให้คนพิการนั้นสุขภาพอนามัยที่ดี มีโอกาสออกไปเรียนรู้ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ จำเป็นต้องมี ผู้ช่วยคนพิการ เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กออทิสติก และคนที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม <u>ขาดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง</u> เด็กจะเรียนรู้จากการเลียนแบบ และการฝึกฝน 	<ul style="list-style-type: none"> ○ การร้องทุกข์ กล่าวโทษ หรือเป็นพยานสอบสวน ○ การเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรม รวมทั้งเป็นผู้บรรยาย ■ ความต้องการผู้ช่วยคนพิการไม่เท่ากันฉะนั้นความจำเป็นที่ต้องมีผู้ช่วยคนพิการแต่ละคนไม่จำเป็นต้องเหมือนกันซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงและความต้องการทำกิจกรรมต่างๆ ■ ผู้บกพร่องทางจิต ถือเป็นความพิการเมื่อรักษาระยะเวลา 6 เดือน – 2 ปี ถ้าเป็นกลุ่มจิตเภท จะมีประมาณ 70% ของผู้ป่วยจิตเวช และ 10% จะกลับมามีอาการซ้ำ ต้องอยู่ในกระบวนการรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพ เพื่อรักษาและพัฒนา การมีผู้ช่วยคนพิการจะเป็นส่งเสริมช่วยให้สามารถปรับตัวและฟื้นฟูเบื้องต้นได้ ■ บุคคลออทิสติก 80% อยู่ในระดับรุนแรงปานกลาง และรุนแรงมาก ถ้ามีผู้ช่วยคนพิการจะช่วยในการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตของบุคคลออทิสติก ช่วยให้สามารถออกสู่สังคม และแบ่งเบาภาระครอบครัวทั้งด้านความเครียด ■ คนพิการทางสติปัญญาส่วนหนึ่งไม่สามารถช่วยตัวเองในกิจวัตรประจำวันได้ เช่น การกินอาหาร อาบน้ำหรือทำความสะอาดด้วย

สัมภาณระดับลิก คนพิการและครอบครัว	สัมภาณระดับลิก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาณระดับลิก ผู้เชี่ยวชาญ
		<p>ตนเองไม่สามารถแยกแยะอาหารที่บูดเสียได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีผู้ช่วยคนพิการ และยังช่วยผ่อนคลายให้ครอบครัวคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> เนื่องจากครุมีภาระมาก และครุต้องดูแลนักเรียนจำนวนมาก การมีผู้ช่วยคนพิการเพื่อช่วยฝึกทักษะการเรียนรู้ เช่น การอ่านและการฝึกทักษะการดำรงชีวิตของเด็ก ให้เด็กมีความรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้

ตารางที่ 3 : คุณสมบัติของผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาณระดับลิก คนพิการและครอบครัว	สัมภาณระดับลิก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาณระดับลิก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>อายุ</p> <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มความพิการทางการเห็น การได้ยิน และการเคลื่อนไหวไม่จำกัดอายุ แต่อย่างน้อยต้องตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป และมีวุฒิภาวะ กลุ่มบุคคลออทิสติก คนพิการทางสติปัญญา คนพิการทางจิต และคนพิการทางการเรียนรู้ ผู้ช่วยควรมีอายุตั้งแต่ 20 ปี เป็นอย่างน้อย หรือ 25-55 ปีขึ้นไป เพราะมีวุฒิภาวะน่าจะ แยกแยะอารมณ์ได้ ไม่เอาเรื่องส่วนตัวมาทำให้เกิดผลกระทบกับคนพิการ <p>การศึกษา / ความสามารถ</p> <ul style="list-style-type: none"> ทุกกลุ่มมีความเห็นเหมือนกัน 	<p>อายุ มีความหลากหลาย ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ ความพิการทางกาย ทางการเห็น และทางการได้ยินทั้งภาครัฐและเอกชนมีความเห็นหลากหลาย ได้แก่ ผู้ช่วยฯ ควรมีอายุ 18 – 45 ปี 25- 50 ปี และอายุ 18-40 ปี 18-35 ปี เพราะช่วงวัยนี้มีสุขภาพแข็งแรง เป็นช่วงที่เรียนรู้ และมีความกระตือรือร้นสนใจเรียนรู้สิ่ง กลุ่มด้านการศึกษาไม่ต่ำกว่า25ปี น่าจะมีวุฒิภาวะมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูเด็กมาสามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวและงาน <p>การศึกษา / ความสามารถ</p> <ul style="list-style-type: none"> ไม่จำกัด แต่ต้องอ่านออกเขียนได้ 	<p>อายุ</p> <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มความพิการทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่จำกัดอายุ แต่อย่างน้อยต้องตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป และมีวุฒิภาวะ กลุ่มบุคคลออทิสติก สติปัญญาทางจิตและการเรียนรู้เสนอว่า วัยเพศ ขึ้นอยู่กับสภาพของคนพิการแต่ละคน เช่น คนพิการที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ผู้ช่วยคนพิการต้องเป็นคนที่มีความอดทนสูง รู้เข้าใจสภาพพฤติกรรมของคนพิการนั้น <p>การศึกษา / ความสามารถ</p> <ul style="list-style-type: none"> ต้องขึ้นอยู่กับภารกิจของผู้ช่วย

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>การได้ยิน ผู้ช่วยคนพิการ จะต้องสามารถอ่านออกเขียนได้ และไม่จำกัดวุฒิการศึกษา แต่จะเพิ่มเติมรายละเอียด ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ กลุ่มคนพิการทางได้ยิน เพิ่มเรื่องการสื่อสาร ○ กลุ่มคนพิการทางสติปัญญาออทิสติก และการเรียนรู้เพิ่มเรื่องการสามารถถ่ายทอด/สอนหรือฝึกคนพิการได้ให้คำปรึกษากับพ่อแม่ได้เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับคน พิการ 	<p>อย่างน้อยจบชั้นประถมศึกษาปีที่6 เพื่อให้สามารถดูแลโดยเฉพาะ ผู้ช่วยคนพิการบางคนต้องจัดยาให้กับคนพิการ ต้องอ่านหนังสือหรือสามารถที่จะสื่อสารให้กับคนพิการได้อย่างเข้าใจ แต่ควรมีความรู้พื้นฐานในเรื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ความรู้เกี่ยวกับความพิการ ○ การดูแลคนพิการในกิจวัตรประจำวัน เช่น การป้อนอาหาร การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ○ การเคลื่อนย้ายคนพิการ สามารถเคลื่อนย้าย / ยกคนพิการได้ ○ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น ○ ข้อพึงระวังในแต่ละประเภทความพิการ ■ กลุ่มด้านการศึกษา ขอเพิ่มเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ○ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กได้ เพราะเด็กจะเลียนแบบทั้งคำพูด หรือสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องแต่งตัวต่างๆ เป็นต้น ○ สามารถจัดกิจกรรมพิเศษ สามารถประยุกต์หรือจัดกิจกรรมให้กับเด็กเกิดสมาธิเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ต่อไปได้ ■ มี 1 หน่วยงานเสนอให้ในระยะเริ่มต้นการใช้ระเบียบผู้ช่วยคนพิการนี้ อาจจะไม่กำหนดวุฒิการศึกษา เพียงแต่อ่านออกเขียนได้ และจัดให้มีการพัฒนาการศึกษาในระยะต่อไป โดยให้ผู้ที่ผ่านการเป็นผู้ช่วยคนพิการมีการศึกษาต่อในระดับที่ 	<p>คน พิการ เช่น ถ้าพาไปโรงพยาบาล ตลาด ก็ไม่จำเป็นต้องมีวุฒิการศึกษาสูง ผู้ช่วยฯ แบ่งเป็นระดับตามภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ โดยให้มีการจัดอบรมตามหลักสูตรในระดับต่างๆ</p>

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p><u>ทักษะเฉพาะ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะที่ผู้ช่วยคนพิการนั้นจำเป็นต้องใช้ช่วยคนพิการประเภทนั้น ■ ต้องมีการอบรม/ปูพื้นเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับความพิการคนพิการ ■ ทักษะเฉพาะที่ต้องมี เช่น <ul style="list-style-type: none"> ○ การยกเคลื่อนย้าย จัดท่าทาง ใช้อุปกรณ์ และรถเข็น ○ การช่วยใส่สายสวน / สวนปัสสาวะ ○ สามารถให้คำแนะนำเด็กและผู้ปกครองได้ เพื่อจะได้นำไปฝึกเด็กได้ต่อเนื่อง “ต่อยอดได้” ○ มีจิตวิทยาเด็กพิเศษ และมีทักษะชีวิต ○ การถ่ายทอดทักษะชีวิต ทักษะสังคม การเรียนรู้ การฝึกทักษะกิจวัตรประจำวัน และทักษะการสื่อสาร ○ มีทักษะไวต่อการเรียนรู้ / Sensitive เช่น ขณะที่บุคคลออทิสติกแต่ละตัว หรือแสดงออกของบุคคลออทิสติก PA สามารถรู้และช่วยดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม 	<p><u>ทักษะเฉพาะ</u></p> <p>สูงขึ้นระหว่างที่เป็นผู้ช่วยคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ต้องผ่านการอบรมการฝึกทักษะเฉพาะที่จำเป็นต่อคนพิการในแต่ละประเภทความพิการตามความจำเป็นที่ผู้ช่วยคนพิการต้องรับผิดชอบ เพื่อให้สามารถการดูแลช่วยเหลือคนพิการในเบื้องต้นได้ เช่น <ul style="list-style-type: none"> ○ การช่วยกิจวัตรประจำวัน เช่น การทำความสะอาดร่างกาย การอาบน้ำ การป้อนข้าว การแต่งตัว / ถอดใส่เสื้อผ้าให้คนพิการได้ ○ การช่วยพยุงคนพิการ การเคลื่อนย้ายคนพิการได้ ○ การปฐมพยาบาลเบื้องต้นในกรณีการดูแลคนพิการรุนแรง เช่น การให้อาหารทางสายยาง การสวนปัสสาวะ ○ การป้องกันหรือทำแผลกดทับของคนพิการ การดูแลเสมหะ การป้องกันการติดเชื้อของคนพิการ การป้องกันข้อติด การป้องกันการชัก เป็นต้น ○ การดูแลสุขภาพอนามัย ○ การดูแลเรื่องอาหาร ○ การพูด สามารถพูดจูงใจให้เด็กยอมรับและเรียนรู้ตามได้ ○ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า วิธีการจัดการปัญหาเฉพาะหน้าที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กได้ ○ การคิดเชิงสร้างสรรค์ สามารถเชื่อมโยง หรือบูรณาการการ 	<p><u>ทักษะเฉพาะ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ทักษะของผู้ช่วยคนพิการแตกต่างกันขึ้นอยู่กับคนพิการ คนพิการแต่ละคนมีความต้องการช่วยเหลือแตกต่างกัน บางคนอาจต้องการเพียงช่วยพาคนพิการออกไปทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การไปธนาคาร ไปซื้อสิ่งของ บางคนอาจต้องการให้ช่วยทำกิจวัตรประจำวัน หรือการเข้าร่วมกิจกรรมสังคม/ประชุม ซึ่งผู้ช่วยคนพิการอย่างน้อยจะต้องมีความรู้ความสามารถในทักษะที่เกี่ยวข้องกับความพิการประเภทนั้น และ ถ้า คน พิ ก า ร นั้น จำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อให้สามารถทำกิจกรรมนั้นได้ ผู้ช่วยก็จะจำเป็นต้องมีทักษะในเรื่องนั้นด้วย เช่น <ul style="list-style-type: none"> ○ คนตาบอดต้องการคนที่ช่วยอ่านหนังสือวิชาการ ก็จำเป็นต้องมี PA ที่สามารถช่วยค้นหา ช่วยอ่านหนังสือวิชาการให้คนตาบอดได้ ○ คนพิการรุนแรง/ อัมพาตทั้งตัวต้องมีทักษะการเคลื่อนย้าย การจัดทำ การดูแลแผลกดทับ เป็นต้น ○ ทักษะและความเข้าใจบุคคลออทิสติกนั้นๆ เป็นอย่างดี บุคคลออทิสติกทำอะไรได้ ทำอะไรไม่ได้ บุคคลออทิสติกต้องการคำแนะนำ

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>เจตคติต่อคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีจิตอาสา มีใจอยากช่วยคนพิการ สนใจทำงานด้านนี้ ▪ มีทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ ▪ เป็นคนที่มีคุณธรรม มีน้ำใจ ไม่รังเกียจคนพิการ ▪ มีความซื่อสัตย์ เพราะเด็กไม่สามารถสื่อสาร/บอกความต้องการ/ฟ้องร้องใดๆ เมื่อถูกกระทำ 	<p>เรียนรู้กับธรรมชาติหรือกิจวัตรประจำวันของเด็กได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ การแต่งหน้าให้คนพิการกรณีที่เป็นผู้หญิง <p>เจตคติต่อคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นคนคิดบวก มองโลกในเชิงบวก ▪ ต้องมีทัศนคติที่ดีต่อคนพิการมีความจริงใจต่อคนพิการ ▪ ชอบทำงานอาสา ▪ มีความอดทน เพราะเด็กกลุ่มนี้จะมีอาการหรือพฤติกรรมรุนแรง ▪ รู้ธรรมชาติของเด็ก โดยเฉพาะรู้ความพิการของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เพื่อจะได้ดูแลเด็กได้ 	<p>ต้องอ่านใจออกว่าบุคคลออทิสติกนั้นต้องการสื่ออะไร เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม จำเป็นต้องได้รับการอบรมเข้มข้นเกี่ยวกับบุคคลออทิสติกก่อนที่จะเป็นผู้ช่วยคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ มีทักษะในการอ่าน อ่านเขียนคล่อง คิดเลขได้ดี ○ มีทักษะในการฝึกเด็กให้สามารถเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ ตามความถนัดของเด็ก เช่น การเรียนรู้การอ่าน จะฝึกเด็กอย่างไรเพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่าจะอ่านอย่างไร ○ มีทักษะในการฝึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่หรือเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ช่วยให้เด็กสามารถจัดการและทำได้สำเร็จเป็นเรื่องๆอย่างเป็นระบบตามความสามารถของเด็กเพื่อให้เกิดความรู้อีกมีคุณค่าในตนเอง ทำได้ด้วยตนเอง <p>เจตคติต่อคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีใจอยากช่วยคนพิการ หรืออยากทำงานเกี่ยวกับคนพิการ สนใจงานด้านนี้ ▪ มีทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ จึงจะทำให้ผู้ช่วยคนพิการสามารถทำงานด้านนี้ได้ ▪ มีความอดทน ▪ มีความซื่อสัตย์ และจริงใจต่อคนพิการ

สัมภาณณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาณณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาณณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p><u>ความสัมพันธ์ในการทำงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ตรงเวลา คำนึงถึงแผนงานแต่ ละวันของคนพิการเป็นแผนงาน แต่ละวันของตนเองด้วย ■ เคารพสิทธิคนพิการ ทำในสิ่งที่ คนพิการต้องการให้ทำ ■ การรักษาความลับของคนพิการ ■ เคารพสิทธิคนพิการ ทำในสิ่งที่ คนพิการต้องการให้ทำ ■ การตัดสินใจ คนพิการต้องเป็น คนตัดสินใจด้วยตนเอง ยกเว้น กรณีที่คนพิการไม่สามารถ ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง เช่น เด็ก สติปัญญาอ่อน / คนพิการ รุนแรง สื่อสารไม่ได้ <ul style="list-style-type: none"> ○ ห้ามตัดสินใจเอง ต้องให้ ญาติตัดสินใจ และแนะนำ ก่อนว่าเรื่องอะไรที่ ผู้ช่วยฯ สามารถตัดสินใจเองได้ ○ ต้องมีการทำแผนการดูแล คนพิการก่อน ■ ต้องสามารถทำงานกับเด็ก และ ครอบครัวได้ ■ ต้องมีการสื่อสารกับคนใน ครอบครัว หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ■ ต้องมีการทำความเข้าใจ เกี่ยวกับตัวคนพิการ ข้อควร ปฏิบัติ หรือข้อห้ามสำหรับเด็ก/ คนพิการคนนั้น เนื่องจากคน พิการกลุ่มนี้ไม่สามารถโต้ตอบ หรือสื่อสารได้ด้วยตนเอง ■ ควรอยู่ในที่เฉพาะ เพื่อความ ปลอดภัยของเด็กพิการ และ สวัสดิภาพของทั้งคนพิการ และ 	<p><u>ความสัมพันธ์ในการทำงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงาน ครอบครัวและคนพิการได้ ไม่ เฉพาะทำงานกับคนพิการได้เท่านั้น ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และ ครอบครัวได้ ■ มีความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับ มอบหมาย ■ ประสานงานกับทุกส่วนได้ ทั้ง ครอบครัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ■ มีความอดทนในการเรียนรู้ของเด็ก ■ มีความอดทนต่อสภาพแวดล้อม หรือปัญหาอุปสรรคจากการทำงาน ได้ ■ มีความเคารพซึ่งกันและกัน ■ ไม่ตัดสินใจแทนคนพิการ ■ มีจิตวิทยาในการทำงานกับคน พิการ ไม่ใช่คำพูดเชิงออกคำสั่งกับ คนพิการ ■ สามารถทำงานตามภารกิจที่ได้รับ ดูแลเอาใจใส่คนพิการ ■ เป็นคนตรงต่อเวลา รักษาคำพูด 	<p><u>ความสัมพันธ์ในการทำงาน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ งานผู้ช่วยคนพิการนี้ต้องจัดให้ เป็นอาชีพหนึ่ง มีเกียรติมีศักดิ์ศรี เหมือนอาชีพอื่นๆ เช่นกัน ■ มีความสามารถนำปัจจัยต่างๆ ช่วยคนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ ดีได้ตามวิถีชีวิตของคนพิการและ ครอบครัว ■ กล้าอยู่กับผู้บกพร่องทางจิต เข้าใจคนพิการ ■ มีเวลาอยู่กับผู้บกพร่องทางจิต

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>ผู้ช่วยคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ประสานงานกับทุกส่วนได้ ทั้งครอบครัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง <p><u>เพศ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ไม่จำกัดเพศในกรณีคนพิการทางการเห็นได้ยิน หรือการสื่อสาร และทางร่างกาย ▪ ถ้าเป็นเด็กโต ต้องเป็นเพศเดียวกัน เพราะบุคคลออทิสติกต้องมีเรียนรู้จากการสัมผัส เป็นการศึกษาการระวังตัวของเด็ก ฝึกการวางตัวที่เหมาะสมให้กับบุคคลออทิสติกได้ เป็นการฝึกการปกป้องตนเอง ▪ ถ้าเป็นระดับรุนแรง เป็นผู้ชายได้ เพราะจะได้ช่วยลือเด็กได้ ▪ ถ้าไม่รุนแรง ผู้หญิงฝึกชายได้ เพราะรู้พฤติกรรมทางเพศของเด็กได้ จะได้เรียนรู้วิธีและมีการระมัดระวังตัวอยู่แล้ว จึงเป็นการดีที่บุคคลออทิสติกได้เรียนรู้ด้วย ▪ ควรเป็นเพศเดียวกัน ในกรณีคนพิการทางสติปัญญา <p><u>ควรเป็นคนในครอบครัวหรือไม่</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ กรณีคนพิการทางการเห็น “ไม่ควรเพราะคนในครอบครัวมักจะแสดงกิริยา หรือทำให้เสียใจ จึงไม่ควรเป็นคนในครอบครัว ▪ กรณีผู้พิการทางร่างกาย “ไม่ควรเป็นคนในครอบครัว เพราะต้องอยู่กับคนพิการตลอด ทำให้เกิดความเครียด ควรให้มี 	<p><u>เพศ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>เพศ</u> ไม่จำกัดเพศ ขึ้นอยู่กับสภาพความพิการที่ต้องการช่วยคนพิการที่มีทักษะ และสามารถให้การช่วยเหลือคนพิการได้ แต่กรณีที่ เป็นเด็กพิการ หรือคนพิการที่ไม่สามารถควบคุมหรือดูแลตนเองได้ ควรเป็นเพศเดียวกัน <p><u>ควรเป็นคนในครอบครัวหรือไม่</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ควรเป็นคนนอกครอบครัว เพราะในครอบครัวเดียวกันมักมีความเกรงใจต่อกัน แต่ในขณะเดียวกันคนในครอบครัวก็เป็นผู้รู้ เข้าใจ และสามารถช่วยให้คนพิการสามารถทำกิจวัตรประจำวันได้ดี หากจำเป็นต้องเป็นคนในครอบครัวเป็นผู้ดูแล จะต้องผ่านการตรวจสอบ 	<p><u>เพศ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ไม่ควรจำกัดเพศ เพียงเพราะความปลอดภัยเท่านั้น เพราะบางที่ชาย/หญิงอาจเป็นอันตรายซึ่งกันและกันได้ ต้องแล้วแต่งาน เช่น การอ่านหนังสือวิชาการให้คนตาบอด อาจเป็นชายหญิงก็ได้ และต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ช่วยคนพิการด้วย ▪ เพศ ขึ้นอยู่กับสภาพของคนพิการแต่ละคน เช่น คนพิการที่มีปัญหาทางพฤติกรรม ผู้ช่วยคนพิการต้องเป็นคนที่มีความอดทนสูง รู้เข้าใจสภาพพฤติกรรมของคนพิการนั้น หรือถ้าเป็นคนพิการที่มีน้ำหนักมากอาจต้องมีผู้ช่วยคนพิการที่เป็นเพศชายแข็งแรงเพื่อช่วยดูแลคนพิการได้ สิ่งสำคัญผู้ช่วยคนพิการต้องเข้ากับเด็กพิการหรือคนพิการคนนั้นได้เป็นอย่างดี <p><u>ควรเป็นคนในครอบครัวหรือไม่</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <u>กลุ่มคนพิการทางการเห็น</u> “ผู้ที่จะเป็นผู้ช่วยคนพิการนั้น จะเป็นญาติหรือใครก็ได้แต่ต้องมีทักษะและเป็นมืออาชีพตามที่กำหนด สิ่งสำคัญต้องมีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น คือมีทักษะและเป็นมืออาชีพตามที่กำหนด

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>ช่วงเวลาได้ผ่อนคลาย และบ่นบ่อยครั้งมักคิดแทนคนพิกา</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>กรณีเด็กพิการทางร่างกายใครก็ได้</u> แต่ต้องผ่านการอบรมผู้ช่วยคนพิการ ■ <u>กลุ่มเด็กออทิสติก</u> ควรเป็นคนในครอบครัว เพราะมีความเข้าใจคนพิการนั้นเป็นอย่างดี เป็นคนนอกครอบครัวก็ดี เพราะจะเชื่อและยอมทำตาม เพื่อให้ฝึกหรือให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ง่ายกว่าการที่คนในครอบครัวสอน/บอก แต่ต้องเน้นให้คนพิการมีส่วนร่วมหรือตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ■ <u>กรณีคนพิการทางสติปัญญาใครก็ได้</u> แต่ต้องผ่านการอบรมการเป็นผู้ช่วยคนพิการ และมีประเมิน กำกับติดตาม เป็นระยะ ■ <u>กรณีคนพิการทางการเรียนรู้</u> เป็นได้ทั้งคนในครอบครัว และนอกครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> ○ คนในครอบครัวจะรู้จักเด็กมากกว่า รู้จุดเด่นจุดอ่อนของเด็กเป็นอย่างดี ทำให้สามารถสื่อสารกับเด็กได้อย่างเข้าใจ ○ คนนอกครอบครัว เด็กจะมีความเกรงใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น หรือมีสมาธิในการเรียนรู้น้อยกว่าคนในครอบครัว 	<p>จากหน่วยประเมินก่อน และผ่านการอบรมตามหลักสูตรของผู้ช่วยคนพิการด้วย ไม่ใช่เป็นการให้ผู้ที่มิอายุมากแล้วมาเป็นผู้ช่วยคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>หน่วยงานด้านการฟื้นฟู</u> “เป็นได้ทั้งคนในครอบครัว และนอกครอบครัว <ul style="list-style-type: none"> ○ คนในครอบครัวต้องเป็นผู้ที่ดูแลเด็กเป็นหลัก แต่จะมีผู้ช่วยคนพิการ ช่วยหนุนเสริมในกรณีที่จำเป็น เช่น ครอบครัวมีภารกิจ ไม่สามารถให้การเลี้ยงดู หรือฝึกทักษะเด็กได้ ○ ไม่ควรเป็นคนในครอบครัว เพื่อให้คนในครอบครัว ได้ผ่อนคลาย ที่ต้องดูแลคนพิการตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ครอบครัวอาจใช้อารมณ์กับคนพิการได้ ■ <u>หน่วยงานด้านคนพิการ</u> “ไม่ควรเป็นคนในครอบครัว” เนื่องจากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และมักคิดหรือตัดสินใจแทนคนพิการ ในขณะที่บางครั้งคนพิการก็ไม่กล้าที่จะปฏิเสธ หรือมีความเกรงใจ เมื่อถูกปฏิเสธ เช่น การพาออกไปนอกบ้าน อาจถูกปฏิเสธเพราะเกรงว่าคนพิการจะเหนื่อยเกินไป เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ กลุ่มบุคคลออทิสติก “ใครก็ได้ที่จะเป็นผู้ช่วยคนพิการแต่ต้องมีคุณสมบัติตามคุณสมบัติผู้ช่วยคนพิการ ต้องตระหนักในความเป็นบุคคลออทิสติก ไม่ใช่คิดแทนทุกเรื่อง ทั้งผู้ช่วยคนพิการที่เป็นคนในครอบครัวก็ตาม หรือบุคคลที่สนใจก็ตาม ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และผ่านการอบรมหลักสูตรดูแลบุคคลออทิสติกอย่างเข้มข้นมาก่อน ■ คนพิการทางสติปัญญา คนในครอบครัว/ใครก็ได้ที่ผ่านการอบรมและต้องไม่ตัดสินใจเอง

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>เป็นผู้ฝึก</p> <p>อื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> มีการตรวจสอบประวัติ อาชญากร มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี และต้องได้รับการตรวจเช็คจากผู้เชี่ยวชาญ หรือมีการทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่ได้รับการรับรองจากโรงพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<p>อื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี และต้องได้รับการตรวจเช็คจากผู้เชี่ยวชาญ หรือมีการทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่ได้รับการรับรองจากโรงพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 	<p>อื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพจิตดี และต้องได้รับการตรวจเช็คจากผู้เชี่ยวชาญ หรือมีการทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาที่ได้รับการรับรองจากโรงพยาบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4 : คำตอบแทนผู้ช่วยคนพิการ และช่วงเวลาการใช้ผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ช่วงเวลาที่ต้องการทุกประเภท ความพิการ มีความเห็นเหมือนกัน “ไม่ควรระบุชัดเจน ควรเป็นตามความจำเป็นของคนพิการแต่ละคน โดยมีการประเมินจากหน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการ และมีการจัดทำแผนการทำงานของผู้ช่วยคนพิการ” <ul style="list-style-type: none"> ช่วงเวลาส่วนใหญ่ที่คนพิการทางการได้ยินคือ ช่วงที่ต้องมีการติดต่อ หรือต้องไปทำธุระนอกบ้าน ช่วงเวลาที่คนพิการทางร่างกายต้องการ เป็นช่วงเช้าเวลาตื่นนอนจนถึงแต่งตัว ยกขึ้นรถ ใช้เวลาประมาณ 1 - 1.30 ชม. 	<ul style="list-style-type: none"> ช่วงเวลาการช่วยเหลือ ไม่จำกัดเวลา แต่ต้องเป็นความจำเป็นของคนพิการนั้นๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของคนพิการและครอบครัว ตามบัญชีความต้องการจำเป็น ผู้ช่วยคนพิการของคนพิการ และมีการสัมภาษณ์หรือประเมินจากหน่วยจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ เพื่อนำไปจัดทำแผนงานของผู้ช่วยคนพิการ โดยคนพิการหรือคนในครอบครัว ร่วมกับผู้ช่วยคนพิการ และหน่วยจัดบริการในการจัดทำแผนงานของผู้ช่วยคนพิการ ช่วงที่ต้องการคือ การช่วยเกี่ยวกับวัตรประจำวัน เช่น การช่วยป้อนอาหาร การอาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย การช่วยพาไปทำงาน / ไปทำ 	<ul style="list-style-type: none"> ช่วงเวลาที่ต้องการทุกประเภท ความพิการ มีความเห็นเหมือนกัน “ไม่ควรระบุชัดเจน ควรเป็นตามความจำเป็นของคนพิการแต่ละคน โดยมีการประเมินจากหน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการ และมีการจัดทำแผนการทำงานของผู้ช่วยคนพิการ” ระบบการจ่ายค่าตอบแทน มีแนวทางหลายแนวทาง ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> Fee for service ค่าธรรมเนียมการบริการ เป็นการจ่ายค่าตอบแทนแบบนักวิชาชีพ จ่ายตามระดับความสามารถ และต้องมีมาตรฐานการทำงาน เหมือนนักวิชาชีพอื่นๆ ซึ่ง

สัมภาระระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาระระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาระระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>ตอนเย็น เช่นเดียวกัน ในช่วงกลางวันขึ้นอยู่กับภารกิจที่ต้องไปทำ โดยมีการกำหนดระยะเวลาการทำงาน ตกกลางคืน</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ บุคคลออกทิสติกต้องช่วงที่ผู้ปกครองต้องไปทำงาน โดยเฉพาะช่วงเช้า และเย็น เพื่อทำกิจวัตรประจำวัน ช่วงไปส่งไปรับกลับ และช่วงเวลาที่ต้องมีธุระ / ผู้ปกครองเจ็บป่วย ○ คนพิการทางสติปัญญา เป็นช่วงเช้า หรือช่วงที่ต้องออกไปทำกิจกรรมนอกสถานที่ หรือต้องไปหาหมอ ○ คนพิการทางการเรียนรู้ ช่วงเวลาที่ต้องการ ควรเป็นช่วงเช้า 9.00-12.00น. เพราะเป็นช่วงที่ได้ก้อยากเรียนรู้ และต้องการสัปดาห์ / ครั้งวันก็พอ เป็นวันเสาร์ / วันอาทิตย์ ■ กลุ่มคนพิการทางการเห็นและคนพิการทางการได้ยิน ค่าตอบแทนเป็นรายชั่วโมง ขึ้นต่ำไม่ควรต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ หรือไม่ต่ำกว่าชั่วโมงละ 50 บาท ควรมีการเพิ่มค่าตอบแทนกรณีที่มีความพิการรุนแรง ■ ค่าตอบแทนเป็นรายวัน ถ้าทำงานในศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการ จ.ชลบุรี 200 	<p>กิจกรรมนอกบ้าน ช่วยพาคนพิการออกไปทำงาน หรือ การไปทำกิจกรรมนอกบ้าน รวมทั้งการทำกิจกรรมพักผ่อน/กิจกรรมนันทนาการต่างๆ ตามความต้องการของคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>หน่วยงานภาครัฐ</u> ควรคิดเป็นรายชั่วโมง ชั่วโมงละ 50 บาท และเพื่อให้ผู้ช่วยคนพิการต้องทำงานหนักเกิน สามารถทำภารกิจของตนได้มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติภารกิจผู้ช่วยคนพิการไม่ควรเกินวันละ 6 ชั่วโมง ■ <u>หน่วยงานด้านกรฟื้นฟูฯ</u> ผู้ช่วยคนพิการทั่วไป เป็นการบริการในเบื้องต้น ให้ความช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวัน และการพาไปทำงาน ไปทำซื้อของ ไปทำกิจกรรมนอกบ้าน จะได้ค่าตอบแทนชั่วโมงละ 30-50 บาท ส่วนผู้ช่วยคนพิการที่ต้องมีทักษะเฉพาะ เป็นผู้ช่วยที่ผ่านการอบรมทักษะเฉพาะ ซึ่งจะได้ค่าตอบแทนมากกว่า 30 บาท โดยคิดจำนวนบริการทักษะเฉพาะที่ต้องเพิ่ม เช่น ถ้าเพิ่มทักษะเฉพาะ 2 ทักษะ เช่น มีการดูแลและต้องให้อาหารทางสายยาง คิดค่าตอบแทนผู้ช่วยคนพิการเป็นชั่วโมงละ 40-70บาท ■ เป็นผู้ช่วยคนพิการที่เป็นลักษณะอาสาสมัคร ประมาณ 100 – 200 บาท / ครั้ง ■ มีอาชีพ ที่มีการฝึกทักษะเฉพาะ เพื่อให้ทำตามภารกิจหลักในแต่ละ 	<p>ค่าตอบแทนจะสูง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Allowance เบี้ยเลี้ยง</u> เป็นการจ่ายตามจำนวนชั่วโมงการทำงาน จ่ายต่อวัน ต่อสัปดาห์ หรือต่อเดือน ○ <u>Quota เหม่าจ่าย</u> เป็นจำนวนเงินที่ผ่านการศึกษารื่องของต้นทุน คล้ายกับที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเหม่าจ่ายเรื่อของ intermediate care ในผู้ป่วยเรื้อรังต่อราย (ประมาณ 50,000 บาท/ราย) ให้แก่หน่วยบริการในกรณีอาจจะใช้การเหม่า เช่น 3,000 บาท หรือ 6,000 บาท ต่อเดือนขึ้นอยู่กับความต้องการชั่วโมงการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการในพื้นที่นั้น ๆ และในช่วงระยะเวลา โดยการคำนวณจาก <u>เวลาการปฏิบัติงาน X ภารกิจ 30 วัน</u> การคิดค่าใช้จ่ายแบบนี้จะมีอัตราที่สูง อาจจะใช้การถัวเฉลี่ยร่วมด้วย ถ้าคนพิการ 2 คน หรือ เป็นกลุ่มสามารถใช้ผู้ช่วยคนพิการร่วมกันได้ ○ <u>Time equivalent</u> คิดจากจำนวนชั่วโมงทำงาน ไม่คิดตามภารกิจ เช่น ใน 1 ชั่วโมง อาจจะทำได้ 2-3 ภารกิจ ซึ่งแบบนี้ น่าจะเป็น

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>บาท/วัน ถ้าพักค้างที่ศูนย์ฯ 250 บาท ถ้าไปข้างนอกและพักค้างด้วย หรือทำงานเกิน 22.00 น. คนพิการจะต้องจ่ายค่าอาหารเพิ่มให้ผู้ช่วยคนพิการ 50 บาท ในบางกรณีอาจจะใช้วิธีหักลบในวันทำงานอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ค่าตอบแทนกลุ่มออกทิสติกเป็นรายวัน/ ชั่วโมง โดยคิดเป็น ชั่วโมง 50 บาท หรือเหมาจ่ายเป็นรายวันจ่ายวันละไม่เกิน 300 บาท ควรเป็นรัฐจ่ายให้ เพราะครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ ▪ ค่าตอบแทนกลุ่มความพิการทางการเรียนรู้ 200 บาท/วัน ▪ ควรมีการจัดแบ่งค่าตอบแทน โดยคนพิการรุนแรง ควรเพิ่มเป็น 80 บาท/ชั่วโมง ▪ 	<p>ประเภทความพิการ ให้มีค่าตอบแทนตามกรอบค่าใช้จ่ายของ “ลูกจ้างของ อบต.”</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ หน่วยงานด้านคนพิการ มีการจ่ายค่าตอบแทน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ ช่วงเริ่มต้นโครงการ รัฐมีงบการบริหารจัดการจำกัดไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของหน่วยบริการ อีกทั้งค่าตอบแทนผู้ช่วยคนพิการ หากได้ชั่วโมงละ 50 บาท อาจจะไม่จูงใจให้มาทำงาน จึงอาจใช้เป็นอัตราเหมาจ่าย โดยคิดเป็นวันละ 300 บาท / วัน ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง หรือ 6 วัน/สัปดาห์ รวมค่าตอบแทน 7,200 บาท และให้ค่าเดินทาง 800 บาท รวมค่าตอบแทนที่ผู้ช่วยคนพิการจะได้รับ 8,000 บาท/เดือน ○ การคิดค่าตอบแทนเป็นรายชั่วโมง 50 บาท อาจไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของผู้ช่วยคนพิการ อย่างน้อยควรให้ 200-300 บาท เพื่อเป็นการประกันรายได้ โดยทำงานรวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง/วัน ซึ่งผู้ช่วยคนพิการ 1 คน อาจจะจัดสรรการดูแลคนพิการที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง และช่วงเวลาต่างกัน 2 คน/วัน ○ ระยะเวลาเริ่มต้นการเป็นผู้ช่วยคนพิการ ควรให้ค่าตอบแทน ชั่วโมงละ 25 บาท แล้วค่อยๆ 	<p>จริง และระบบจะอยู่รอดได้ ถ้าเป็นการเหมาจ่าย และเป็นรายเดือน ก็จะได้เงินน้อย แต่มีงานทำตลอดเดือน และรายได้แน่นอนชัดเจน อย่างต่ำควรอยู่ในอัตราประมาณ 8,000 บาท /เดือน พร้อมมีสวัสดิการ แต่ถ้ารายชั่วโมง ก็ควรได้มากกว่า 10,000 บาท โดยไม่ต้องจัดสวัสดิการให้</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผู้ช่วยคนพิการบุคคลออกทิสติก ค่าตอบแทนของผู้ช่วยคนพิการ โดยคิดเป็นรายชั่วโมงๆ ละ 50 บาท หรือไม่เกินวันละ 300 บาท ▪ ค่าตอบแทนควรแตกต่างกันตามขีดความสามารถ ถ้าเป็นระดับช่วยดูแลเบื้องต้นและทำกิจวัตรประจำวันควรเป็นผู้ช่วยคนพิการที่ผ่านการฝึกอบรม ส่วนผู้ช่วยทำหน้าที่ฟื้นฟูด้วย อาจจะใช้ญาติ หรือคนที่เคยมีประสบการณ์ดูแลผู้บกพร่องทางจิต ซึ่งอาจจะเกิดจากการรวมกลุ่มของครอบครัวคนพิการเอง หรือ Support Group ทำหน้าที่จัดบริการได้ หรือถ้าเป็นคนเดี่ยวๆ จะเป็นการขึ้นทะเบียน

สัมภาระณระดับลิก คนพิการและครอบครัว	สัมภาระณระดับลิก หน่งงานที่เก็ยข้อง	สัมภาระณระดับลิก ผู้เช็ยชาญ
<p><u>การจ่ายค่าตอบแทน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>หน่งงานจัดบรการ</u> เป็นผู้จ่ายให้กับผู้ช่วยคนพิการโดยตรง โดยจะต้องมีบันทึกการทำงานของผู้ช่วยคนพิการ และมีการตรวจรับรองจากคนพิการ ■ <u>รัฐ / หน่งงานหลักที่จัดบรการ</u> จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ช่วยคนพิการ 	<p>ปรับขึ้น เมื่อผู้ช่วยคนพิการสามารถปฏิบัติงานได้ดี และมีทักษะการเป็นผู้ช่วยคนพิการ จึงค่อยปรับค่าปรับ</p> <p>ค่าตอบแทน ชั่วโมงละ 30 - 35 บาท แล้วค่อยๆเพิ่มเป็น 40 บาท 50 บาท ตามลำดับ ถ้าจ่ายเป็นรายเดือน อาจเริ่มจาก 5,000 บาท/เดือน แล้วค่อยเพิ่มค่าตอบแทน</p> <p><u>การจ่ายค่าตอบแทน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>รัฐ / หน่งงานหลักที่จัดบรการ</u> จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าตอบแทนผู้ช่วยคนพิการ ชั่วโมงละ 50 บาท วันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง หรือไม่เกิน 300 บาท/วัน ■ <u>ผู้รับบรการเป็นผู้จ่ายส่วนเกิน</u> กรณีที่ผู้รับบรการ หรือคนพิการที่ใช้บรการมากกว่าที่กำหนด ผู้รับบรการ หรือคนพิการต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนเกินนั้นๆ ■ <u>ผู้ช่วยคนพิการต้องทำรายงาน</u> แล้วให้คนพิการรับรอง เพื่อติดตามการทำหน้าที่ของผู้ช่วยคนพิการ และเป็นหลักฐานในการจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้ช่วยคนพิการ ■ <u>ช่งวง นำ ร้อง พก . เป็น ผู้จ่าย</u> ค่าตอบแทน โดยจ่ายผ่านไปยังหน่งบรการผู้ช่วยคนพิการ หลังจากนั้น อปท.ควรมีส่วนร่วมในการจ่ายค่าตอบแทนผู้ช่วยคนพิการ ซึ่งค่าตอบแทนผู้ช่วยคนพิการอาจได้มาจากหลากหลายทางในพื้นที่ 	<p><u>การจ่ายค่าตอบแทน</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ การจ่ายค่าตอบแทน ต้องใช้เอกสารที่คนพิการลงชื่อ บันทึกการปฏิบัติงานไปเบิกจากหน่งงานจัดบรการ ตามชั่วโมงทำงาน ซึ่งอาจจะจ่ายเดือนละครั้ง หรือแต่ละครั้งที่ปฏิบัติหน้าที่ ■ <u>การจ่ายค่าตอบแทนให้กับผู้ช่วยคนพิการโดยตรง</u> โดยหน่งงานจัดบรการจ่ายให้โดยตรง

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
	<p>นั้นๆได้ เช่น ได้จากส่วนงบประมาณของ อปท. ส่วนหนึ่ง อบจ.ส่วนหนึ่ง</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>อปท.หรือหน่วยบริการในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้จัดบริการ</u> <u>ผู้ช่วยคนพิการเป็นผู้จ่าย</u> <u>ค่าตอบแทนให้ผู้ช่วยคนพิการ</u> <u>โดยตรง</u> พร้อมทั้งการตรวจสอบรายงานการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการในพื้นที่รับผิดชอบด้วย ■ <u>กรณีจ่ายเกิน ผู้รับบริการเป็นผู้จ่าย</u> <u>ส่วนเกิน กรณีที่ต้องจ่ายมากกว่า</u> <u>50 บาท คนพิการจะเป็นผู้จ่าย</u> <u>ส่วนเกินจาก 50 บาท</u> 	

ตารางที่ 5 : การประเมินผล

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ มีกระบวนการติดตาม เช่น การติดตามเยี่ยมผู้ช่วยคนพิการ มิใช่เพื่อตรวจสอบจับผิด แต่เป็นการติดตามเพื่อหาทางช่วยเหลือในการทำงานให้มีคุณภาพ ■ การทำงานตาม “บัญชีความเดือดร้อน” / “บัญชีความจำเป็น” ที่คนพิการต้องการ ■ ควรให้ครอบครัว และคนพิการเป็นผู้ประเมิน และเขียนรายงานการประเมิน ■ มีคนในครอบครัว/หน่วยงานผู้ปกครองเด็กพิการ ผู้ที่สังคมยอมรับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการทำหน้าที่กำกับ ติดตาม และ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ จัดตั้งในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยการแต่งตั้งผู้ที่น่าเชื่อถือในพื้นที่ประกอบด้วย นักวิชาชีพทางด้านแพทย์ การศึกษา คนพิการหรือผู้แทนองค์กรคนพิการในพื้นที่ และหน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการ ทำหน้าที่ <ul style="list-style-type: none"> ○ ควบคุมการทำงานผู้ช่วยคนพิการ กำกับติดตาม ตรวจสอบการจัดบริการของศูนย์บริการผู้ช่วยคนพิการ ○ ลงพื้นที่ /สังเกตการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการ ○ ประชุมการทำงานของผู้ช่วยคนพิการในพื้นที่ ○ การเยี่ยมบ้านคนพิการหลัง 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>หน่วยงานกำกับติดตามประเมินผล</u> ซึ่งอาจจะเป็นสถาบันวิชาการหรือการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในพื้นที่นั้นๆ เช่น คนพิการในชุมชน ครอบครัว อบต. ผู้นำชุมชน ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงพยาบาล โดยสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมได้จากศูนย์ที่จัดบริการผู้ช่วยคนพิการ ■ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ สร้างเครื่องมือช่วยในทุกระดับการจัดบริการ ตั้งแต่การประเมินความต้องการของคนพิการ ระบบ work load management บัญชีรายการภารกิจ หลักเกณฑ์

สัมภาษณ์ระดับลึก คนพิการและครอบครัว	สัมภาษณ์ระดับลึก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึก ผู้เชี่ยวชาญ
<p>รับร้องเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ มีมาตรฐานการป้องกัน/ควบคุม โดยเน้นการอบรมเรื่องจริยธรรม ให้ผู้ช่วยคนพิการมีกระบวนการคัดเลือกผู้ช่วยคนพิการที่มีใจอาสา มีหลักจิตวิทยา ■ ควรมีการติดตามผลการช่วยเหลือ การฝึกทักษะของผู้ช่วยคนพิการและการนำไปใช้ ฝึกต่อของครอบครัวหรือพ่อแม่ เด็กพิการเช่น ครอบครัวสามารถนำไปใช้ฝึกต่อได้จริง และมีการทำต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ ■ 	<p>การดำเนินงาน 1 ปี เพื่อต่อสัญญาใหม่ของผู้ช่วยคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ เปิดช่องทางให้สามารถร้องเรียนเข้ามาได้ทั้งในส่วนของ ผู้ช่วยคนพิการ และ ผู้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ ■ <u>มีทั้งในระดับพื้นที่ และส่วนกลาง</u> ซึ่งจะทำงานร่วมกัน ส่วนกลางต้องเข้าใจสภาพพื้นที่ และ พื้นที่ต้องเป็นตัวกลาง เพื่อการจัดบริการได้ตามมาตรฐาน ■ <u>การตอบแบบสอบถาม /สัมภาษณ์</u> คนพิการ ครอบครัว /คนในชุมชน ความพึงพอใจในการให้บริการ ■ <u>สังเกตโดยแบบสังเกต</u> โดยตรวจสอบ/สังเกตจากการพูด ความรับผิดชอบ และความสัมพันธ์ของผู้ช่วยคนพิการกับคนพิการ ครอบครัว และคนในชุมชน ■ <u>พัฒนาการเด็ก/คนพิการ</u> มีพัฒนาการในด้านต่างๆ หรือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร ■ <u>อบต./หน่วยงานหลัก</u> ความพึงพอใจของหน่วยงานต่อผู้ช่วยคนพิการ โดยประเมินผู้ช่วยคนพิการในด้านต่างๆ ได้แก่ เรื่อง ความมีคุณธรรม จริยธรรมความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความตรงต่อเวลา เป็นต้น 	<p>ต่างๆ เพื่อช่วยให้หน่วยจัดบริการดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่วนกลาง คือ สำนักงานส่งเสริมและคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ อาจจะต้องสร้างระบบกำกับติดตาม แต่ควรมีคณะกรรมการระดับจังหวัดนำไปใช้ ทำหน้าที่ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ควบคุมคุณภาพบริการ ■ มีหน่วยดูแลกำกับที่ควบคุมมาตรฐาน โดยทำเป็นต้นแบบ และให้กลุ่มในพื้นที่พัฒนาเป็นผู้ช่วยคนพิการได้ โดยมีการพัฒนาทีมแกนนำ (Core Team) ซึ่งต้องขึ้นทะเบียน และมีการตรวจสอบแบบสำรวจ (Surveyors) ■ มีการควบคุมมาตรฐานการทำงานของผู้ช่วยคนพิการ โดย มีการจัดทำรายงาน กำกับติดตามการทำงานของผู้ช่วยคนพิการอย่างต่อเนื่อง โดยเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับบุคคลออกทัศนคติ

ตารางที่ 6 : บทบาทภารกิจของผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลึกลับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลับผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ ภารกิจหลัก ผู้ช่วยคนพิการ ที่ไม่จำเป็นต้องมีทักษะพิเศษหรือทักษะเฉพาะด้าน แต่สามารถให้ความช่วยเหลือคนพิการได้เบื้องต้นได้ โดยมีภารกิจหลักๆ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ การช่วยเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน เช่น การช่วยป้อนอาหาร การอาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกาย ○ การเคลื่อนย้ายคนพิการ สามารถเคลื่อนย้าย จัดปรับสภาพร่างกายให้กับคนพิการที่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ด้วยตนเอง ○ การช่วยพาไปทำงาน / ไปทำกิจกรรมนอกบ้าน ช่วยพาคนพิการออกไปทำงาน หรือ การไปทำกิจกรรมนอกบ้าน รวมทั้งการทำกิจกรรมพักผ่อน/กิจกรรมนันทนาการต่างๆ ตามความต้องการของคนพิการ ■ หน้าที่ของผู้ช่วยคนพิการที่ต้องมีทักษะเฉพาะ คือ ผู้ช่วยคนพิการที่จำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะ เพื่อให้ความช่วยเหลือเฉพาะ หรือเป็นความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละคนที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ เช่น <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>ดูแล การฝึกทักษะเฉพาะความพิการ</u> เป็นภารกิจเฉพาะ สามารถให้ความช่วยเหลือเฉพาะเรื่องให้กับคนพิการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เช่น การใส่สวนปัสสาวะ การเคลื่อนย้ายคนพิการรุนแรง การลดข้อติดยึด การฝึกกายภาพ การจัดทำที่ถูกต้อง การให้อาหารทางสายยาง การล้างไซนัส การเคาะปอด วิธีการดูแลช่องปากให้กับคนพิการ การแต่งหน้าทำผม เป็นต้น ซึ่งผู้ช่วยคนพิการ ต้องทำหน้าที่ดูแล และฝึกทักษะการฟื้นฟูสมรรถภาพเบื้องต้นได้ ○ สามารถเรียนรู้จากการทำงานจริงจากการช่วยเหลือคนพิการ และการฝึกทักษะเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาชีพที่คนพิการนั้นๆ ไปใช้บริการอยู่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนพิการนั้นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ การแบ่งภารกิจของผู้ช่วยคนพิการ ให้เป็นไปตามภารกิจที่ตกลงร่วมกัน ซึ่งก่อนการเลือกผู้ช่วยคนพิการ จะต้องมีกระบวนการระบุความต้องการจำเป็นของคนพิการใน <u>บัญชีความต้องการจำเป็นของคนพิการ</u> เพื่อจัดให้ผู้ช่วยตามคุณสมบัติที่คนพิการต้องการ ทั้งนี้ ภารกิจของผู้ช่วยคนพิการนั้นจะลือไปกับหลักสูตรที่ได้รับการอบรมในระดับต่างๆ กัน และการปฏิบัติตามภารกิจที่คนพิการระบุตามบัญชีความต้องการจำเป็นของคนพิการนั้นๆ โดยพิจารณาจาก <ul style="list-style-type: none"> ○ ความสามารถของผู้ช่วยคนพิการคนนั้น ○ <u>การประเมินความต้องการผู้ช่วยคนพิการของคนพิการ</u> ซึ่งอาจจะต้องมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ การให้ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่จะต้องทำ เช่น ล่ามอาจจะพาคนหูหนวกไปห้องน้ำ แต่ไม่จำเป็นต้องนั่งอยู่ด้วยเวลาทานข้าว หรือไม่จำเป็นต้องทานข้าวด้วยกัน หรือกรณีไปขึ้นศาลกับคนหูหนวกร่วมกับพิการร่างกาย ล่ามจะต้องเป็นล่ามที่ชำนาญเรื่องการดำเนินการทางศาล ซึ่งอาจจะต้องมีผู้ช่วยคนพิการอีกคนเพื่อช่วยคนหูหนวก ○ <u>วิถีชีวิตคนพิการ หรือคนหูหนวกคนนั้น</u> เช่น ต้องช่วยเรื่องการไปเรียน ช่วยเรื่องการประกอบอาชีพ ช่วยด้านสังคม หรือช่วยด้านนันทนาการ ซึ่งอาจจะพิจารณาจาก ICF (บัญชีแยกโรคระหว่างประเทศ) และ IEP ได้ ซึ่งต้องมีคณะกรรมการประเมิน และพิจารณา บรรจุไว้ในแผนจัดบริการ ผู้ช่วยคนพิการรายบุคคล ○ <u>ควรฟังเสียงสะท้อนจากสาธารณะว่า ผู้ช่วยคนพิการควรมีบทบาทหน้าที่อะไรอย่างไรบ้าง</u> ■ <u>บทบาทของผู้ช่วยคนพิการควรเริ่มจากเรื่องง่าย</u> เช่น กิจวัตรประจำวัน การยกเคลื่อนย้าย พาคนพิการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม เรื่องที่จะเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ อาจจะชะลอไว้ก่อน ลองให้มีการปฏิบัติได้ระดับหนึ่ง

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ กรณีที่เป็นผู้ช่วยคนพิการแบบรายชั่วโมงที่มาช่วยเฉพาะเรื่องกิจวัตรประจำวัน หรือพาออกสู่สังคมเป็นบางเวลา อาจไม่ต้องดูแลเรื่องการฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการ ■ ผู้ช่วยคนพิการคนพิการทางการเรียนรู้ ในเบื้องต้นทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับเด็กพิการ/คนพิการ พ่อแม่และครอบครัว เพื่อฝึกเด็กพิการ/คนพิการ และเป็นผู้ช่วยคนพิการในเรื่องต่างๆ ตามสภาพความต้องการจำเป็นของแต่ละคน ให้คำปรึกษาครอบครัว ประสานหน่วยงานและทำความเข้าใจ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียน โรงพยาบาล เพื่อให้เด็กได้รับบริการที่ถูกต้อง และประสานทำความเข้าใจให้ครอบครัวได้ร้บรู้ที่ถูกต้อง ซึ่งผู้ช่วยคนพิการประเภทความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ความพิการทางการเห็น ส่วนใหญ่แล้วมีหน่วยงานให้การฝึกหรือคำแนะนำ แต่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้คนในสังคมยังขาดความรู้ความเข้าใจ ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้ช่วยคนพิการจะต้องทำหน้าที่ 	<p>ค่อยลงลึก รวมถึงเรื่องของจรรยาบรรณต่างๆ ที่ต้องควบคุมเพื่อการป้องกันการละเมิด อาจจะต้องไม่ต้องพูดถึงกันมากในระยะแรก แต่ต้องเน้นให้คนพิการใช้ผู้ช่วยคนพิการให้เป็น ครอบคลุมเข้าใจ สังคมเข้าใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>กรณีผู้ช่วยคนพิการทางจิต</u> ช่วยในการดูแลกิจวัตรประจำวัน โดยเฉพาะการกำกับดูแลให้กินยาตามเวลา เพิ่มยา ลดยา ตามแพทย์สั่ง ซึ่งบางที่พ่อแม่ของผู้บกพร่องทางจิตอายุมากบอกแล้วไม่เชื่อ คอยดูแลไม่ให้มีพฤติกรรมที่รบกวนคนอื่นฯ และช่วยดูแลอยู่ห่างๆ ■ <u>บุคคลออกทัศนคติ</u> เน้นการฝึกทักษะการดำรงชีวิต (Life Skill) เช่น ทักษะในการเดินทาง ทักษะทำกิจวัตรประจำวัน ทักษะการส่งเสริมสนับสนุนการกับคนพิการ การให้ข้อมูล ข่าวสาร และทักษะการออกสู่สังคม ไม่ใช่เป็นการสอนบวกลบเลข แต่ถ้าการฝึกนั้นเป็นการพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานก็สามารถทำได้ ■ <u>ควรมีการระบุขอบเขต</u> บทบาทภารกิจที่ชัดเจนของผู้ช่วยคนพิการ โดยอาจจะจัดทำเป็นแผนการช่วยเหลือคนพิการเป็นรายบุคคล(Individual Personal Assistant = IPA) ■ <u>กรณีผู้ช่วยคนพิการทางการเรียนรู้</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ ช่วยสอนการบ้านเด็ก และฝึกทักษะ/ฝึกการเรียนรู้ให้กับเด็กตามเนื้อหาที่ครูได้จัดปรับสำหรับเด็ก ○ ฝึกความรับผิดชอบของเด็ก และการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ○ กรณีที่เป็นผู้ช่วยเด็ก LD ในชั้นเรียน โดยจะทำหน้าที่ช่วยสอนเด็กเป็นบางช่วงเวลา หรือบางเวลา ช่วงละ 15 นาที 30 นาที ซึ่งอาจจะทำหน้าที่เหมือนผู้ช่วยสอนเสริมให้กับครูในชั้นเรียน ซึ่งจะมีบทบาทนอกจากช่วยสอนแล้วจะมีบทบาท ○ ช่วยทำจัดแผนการสอนเฉพาะบุคคลได้ ○ ช่วยติดตามความก้าวหน้าของเด็ก LD ○ ช่วยจัดหา/จัดทำสื่อที่ช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก LD เช่น บัตรคำ รูปภาพ เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น ○ ช่วยจัดเตรียมสื่อ ใบงานที่จะช่วยลำดับสิ่งที่ทำหรือ การจัดเตรียมหนังสือที่นำอ่านเหมาะกับวัย

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
	<p>ของเด็ก หรือสามารถบอกแหล่งที่มีสื่อต่างๆ ให้กับครอบครัวได้</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ควรมีการจัดระดับของผู้ช่วยคนพิการตามสามารถ เพื่อจัดให้ตรงกับความต้องการของคนพิการ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>ระดับ D</u> ช่วยครอบครัวแบ่งเบาภารกิจในการดูแล เช่นการพาไปพบแพทย์ ○ <u>ระดับ C</u> ช่วยเรื่องของการฝึกกิจวัตรประจำวันให้สะอาด และกระตุ้นให้ผู้บกพร่องทางจิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมกับสมาชิกในครอบครัว ○ <u>ระดับ B</u> ช่วยฟื้นฟูดูแลตัวเอง ทักษะการดูแล สุขอนามัยในชีวิตประจำวัน และกระตุ้นให้ผู้บกพร่องทางจิต มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ในสังคม ○ <u>ระดับ A</u> ช่วยผู้บกพร่องทางจิตในการฟื้นฟู และพัฒนาทักษะการทำงาน

ตารางที่ 7 : การขอรับบริการผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>ต้องมีรายชื่อหน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการ และรายชื่อผู้ช่วยคนพิการ เพื่อให้คนพิการและครอบครัวได้รับรู้ก่อน เพื่อจะสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้</u> ■ <u>หน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการต้องมีฐานข้อมูลผู้ช่วยคนพิการในพื้นที่</u> ■ <u>ติดต่อขอรับบริการผู้ช่วยคนพิการ สามารถติดต่อได้โดยตรงที่หน่วยบริการ หรือโดย Download ใบสมัคร และกรอกรายละเอียดความต้องการผู้ช่วยคนพิการ เช่น ชื่อ ที่อยู่ ต้องบริการในเรื่องอะไรบ้าง ช่วงเวลาที่ต้องการ แล้วส่งไปยังหน่วยบริการ</u> ■ <u>หน่วยงานบริการผู้ช่วยคนพิการ ต้องตอบกลับภายใน เช่น ภายใน 3 วัน เมื่อนัดประเมินความต้องการจำเป็นของคนพิการต่อไป</u> ■ <u>หน่วยงานจัดบริการจะประเมินความต้องการจำเป็นที่</u> <u>ต้องมีผู้ช่วยคนพิการ เพื่อจัดบริการตามความต้องการจำเป็น และจำนวนชั่วโมงที่ควรจะได้รับบริการผู้ช่วยคนพิการ</u> 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>ต้องมีรายชื่อหน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการ และรายชื่อผู้ช่วยคนพิการ เพื่อให้คนพิการและครอบครัวได้รับรู้ก่อน เพื่อจะสามารถเข้าถึงและใช้บริการได้</u> ■ <u>ผู้ขอรับบริการ/คนพิการ แจ้งขอรับบริการที่ศูนย์บริการผู้ช่วยคนพิการ โดยทำบันทึกรายการตามแบบบัญชีความต้องการจำเป็นผู้ช่วยคนพิการของคนพิการ/แบบความต้องการช่วยเหลือ ระบุเพศของผู้ช่วยคนพิการที่ตนต้องการได้ เพื่อให้สะดวกและอำนวยความสะดวกสภาพความพิการและการดูแลของตนได้</u> ■ <u>หน่วยจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ จะมีการประเมินตามสภาพความต้องการจำเป็นที่จะต้องผู้ช่วยคนพิการเพื่อคัดเลือกผู้ช่วยคนพิการให้เหมาะสมกับคนพิการนั้นๆ และพิจารณาตาม แบบบัญชีความต้องการจำเป็นผู้ช่วยคนพิการของคนพิการ โดยทางศูนย์บริการฯ จะเป็นผู้คัดเลือกผู้ช่วยคนพิการ เป็นผู้ตรวจสอบผู้ช่วยคนพิการที่อยู่ในพื้นที่ / อยู่ใกล้กับผู้รับบริการ และแจ้งผลการรับบริการผู้ช่วยคนพิการไป</u>

สัมภาษณ์ระดับลึกลงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลงผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>หน่วยงานจัดบริการจะทำหน้าที่ Matching คนพิการ</u> กับผู้ช่วยคนพิการ เป็นผู้ตรวจสอบผู้ช่วยคนพิการที่อยู่ในพื้นที่ / อยู่ใกล้กับผู้รับบริการ และ Matching คนพิการและผู้ช่วยคนพิการให้ ซึ่งทั้งคนพิการ และ ผู้ช่วยคนพิการมีสิทธิเลือกได้ด้วยเช่นกัน ■ <u>แจ้งสิทธิการเข้ารับบริการผู้ช่วยคนพิการ</u> หลังจากทาง ศูนย์บริการฯ ประเมินแล้วแจ้งสิทธิที่จะได้รับการ บริการไปยังผู้รับบริการ ■ <u>นัดพบเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจและข้อตกลง</u> จะนัด แยกกัน โดยหน่วยบริการจัดนัดผู้ช่วยคนพิการกับ คนพิการ เพื่อทำความเข้าใจ วางแผนการทำงาน ร่วมกัน ทำข้อตกลงและรายละเอียดต่างๆ ร่วมกัน เช่น ข้อพึงระวัง กฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกัน และจะนัดผู้ช่วย คนพิการกับครอบครัวต่างหาก เพื่อไม่ให้ครอบครัว เป็นผู้กำหนดรายละเอียดแทนคนพิการ ในกรณีที่ คนพิการไม่สามารถสื่อสาร หรือแสดงการตัดสินใจได้ ด้วยตนเอง จะต้องมีครอบครัวไปทำความเข้าใจพร้อม กัน 	<p>ยังผู้ขอรับบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>ชี้แจงและทำความเข้าใจก่อนรับบริการ</u> ก่อนเข้าสู่การ บริการ จะนัดพบทั้งผู้รับบริการและผู้ช่วยคนพิการ เพื่อ ชี้แจง ทำความเข้าใจและการสร้างความรู้จักกันใน เบื้องต้นก่อนรับบริการ ■ <u>ร่วมกันวางแผนการใช้บริการผู้ช่วยคนพิการ</u> โดยหน่วย บริการผู้ช่วยคนพิการ ผู้ช่วยคนพิการและคนพิการหรือ ครอบครัว ต้องช่วยกันกำหนดรายละเอียดภารกิจ ช่วงเวลา และทำข้อตกลงร่วมกันให้ชัดเจน เพื่อเป็น แผนการทำงานของผู้ช่วยคนพิการต่อไป

ตารางที่ 8 : การค้นหาผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลึกลงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลงผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>ประกาศรับสมัคร</u> โดย <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>ประกาศรับสมัครผ่านหน่วยงานในชุมชน</u> เพราะ คนในชุมชนจะรู้จักคนพิการและรู้ว่ามีคนพิการ จำนวนเท่าไร ใครบ้างต้องการความช่วยเหลือ ทำให้ได้ผู้ช่วยคนพิการที่มีความใกล้ชิด รู้จักคน พิกการเป็นอย่างดี และเปิดรับสมัครโดยต้องผ่าน เข้าสู่กระบวนการอบรมและขั้นตอนการเป็นผู้ช่วย คนพิการตามหลักสูตรการอบรมของผู้ช่วย คนพิการต่อไป ○ <u>ประกาศรับสมัครไปยังส่วนต่างๆ</u> เปิดกว้างรับ สมัครผู้ที่สนใจ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ■ ส่งข้อมูลไปยัง พก. เพื่อเป็นช่องทางใน การประกาศรับสมัคร เนื่องจากเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>ประกาศรับสมัคร</u> โดย <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>หากจากผู้สนใจในชุมชน หรือท้องถิ่น</u> เปิดรับ สมัครจากผู้สนใจที่อยู่ใกล้กับคนพิการ สามารถ เดินทางไปกลับได้สะดวก โดยเปิดรับสมัครจากคน ที่รู้จัก หรือการประกาศรับสมัครผ่านสื่อในชุมชน หน่วยงานในพื้นที่ การแนะนำจากคนพิการ/การ บอกต่อๆ กันซึ่งจะต้องหาข้อมูลว่าต้องผู้ช่วย คนพิการประเภทความพิการใด ต้องมีข้อมูลความ ต้องการจำเป็นผู้ช่วยคนพิการ เช่น มีเด็ก LD จำนวนเท่าไร และต้องการผู้ช่วยกี่คน เพื่อจะได้ ประกาศหาผู้ช่วยโดยเฉพาะควรเป็นคนในพื้นที่ หรือคนที่ใกล้บ้านเด็กจะดีที่สุด เพราะเด็กต้อง ได้รับการฝึกการเรียนรู้ทุกวันๆ ละ 30 นาที – 1

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
<p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ผ่านเว็บไซต์หน่วยงานต่างๆ ▪ ผ่านสื่อทุกแขนง เช่น วิทยุ รายการโทรทัศน์โดยเฉพาะรายการที่มีคนดูจำนวนมาก แผ่นพับ <ul style="list-style-type: none"> ▪ คัดเลือกตามคุณสมบัติผู้ช่วยคนพิการ ▪ สัมภาษณ์ และทดสอบทางจิตวิทยา หรือทดสอบลักษณะนิสัย วุฒิภาวะทางอารมณ์ เพื่อประเมินทัศนคติ ความคิดเชิงบวกหรือไม่ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ▪ จัดอบรมหลักสูตรผู้ช่วยคนพิการเบื้องต้น ▪ ทดลองทำงานจริง โดยประเมินจากการทำงานกับคนพิการ ประมาณ 3 เดือน ถ้าผ่านการอบรมหลักสูตรเบื้องต้นและผ่านการทดลองฝึกงานจริงแล้ว มีการมอบใบประกาศให้กับผู้ช่วยคนพิการ และต้องระบุความสามารถที่ผู้ช่วยคนพิการสามารถทำอะไรได้ ▪ ฝึกทักษะเฉพาะ ซึ่งจะต้องผ่านการอบรมเบื้องต้นและผ่านการทดลองงานแล้ว จึงจะสามารถฝึกทักษะเฉพาะได้ โดยสามารถเลือกฝึกทักษะเฉพาะได้ตามความต้องการจำเป็น และเมื่อผ่านหลักสูตรการฝึกทักษะเฉพาะในแต่ละด้านต้องมีการมอบใบประกาศนั้น เพื่อระบุว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง 	<p>ชั่วโมง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>เปิดรับสมัครทั่วไป</u> ประกาศรับสมัครผ่านสื่อต่างๆ เพื่อหาผู้สนใจ ใครก็ได้ที่สนใจ เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้สนใจจากหลากหลาย ▪ คัดเลือกตามคุณสมบัติผู้ช่วยคนพิการ ▪ ทดสอบทัศนคติต่อคนพิการ จัดให้มีการทดสอบทัศนคติต่อคนพิการอย่างไร เพราะผู้สนใจบางคนอาจจะเป็นอาสาสมัครยังไม่เป็นมืออาชีพ ทั้งนี้การวัดแววความเป็นมืออาชีพนั่น ซึ่งจะต้องมองบนฐานสิทธิ ไม่ใช่ความสงสาร การวัดอาจทำได้แค่เบื้องต้น แต่อาจจะเข้าสู่กระบวนการทดลองการเป็นผู้ช่วยคนพิการก่อน แล้วค่อยพัฒนาเป็นมืออาชีพ ต่อไป ▪ จัดอบรมหลักสูตรพื้นฐาน และทดลองปฏิบัติงานจริง ▪ <u>แหล่งที่ผ่านอื่นๆ</u> ซึ่งบุคลากรเหล่านี้สามารถจ้างเป็นครั้ง ๆ ได้ แต่ต้องทำให้บุคลากรเหล่านี้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยคนพิการด้วย ในกรณีล้าม ล้ามทุกคนต้องเป็นล้ามชุมชนได้ และสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ได้ตามสิทธิ ชน ○ พัฒนาจาก อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ช่วยเหลือคนพิการ (อพมก./อาสาสมัครช่วยคนพิการ (อพมช.) ซึ่งมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทยจัดฝึกอบรมและทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยคนหูหนวกได้อยู่แล้ว ○ จากการรับสมัครผู้ผ่านการฝึกอบรมตามศูนย์บริการดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ (nursing care) ○ จากลูกจ้างในบ้าน ○ ผู้ช่วยพยาบาลที่ผ่านการอบรม พยาบาล นักกายภาพบำบัด ซึ่งบุคลากรเหล่านี้สามารถจ้างเป็นครั้ง ๆ ได้ แต่ต้องทำให้บุคลากรเหล่านี้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยคนพิการด้วย ในกรณีล้าม ล้ามทุกคนต้องเป็นล้ามชุมชนได้ และสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ได้ตามสิทธิ ▪ เรื่องผู้ช่วยคนพิการเป็นเรื่องที่มีความต้องการสูงในอนาคต และเป็นเรื่องของการประกอบอาชีพ ต้องมีการฝึกอบรม และทำงานแบบมืออาชีพ และจัดแบ่งระดับ

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
	<p>ตามขีดความสามารถในการช่วยคนพิการแต่ละประเภท ระดับความรุนแรง และตามวัย ซึ่งต้องมีหลักสูตรที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะมีระบบให้ยืมทุนเพื่อการฝึกอบรมและประกอบอาชีพ และทำงานใช้ทุนเหมือนบุคลากรด้านอื่นๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ อาจพิจารณาจากคนที่ไม่มียานพาหนะ พัฒนาเป็นอาชีพที่มีจรรยาบรรณกำกับ ■ ระยะเวลาเริ่ม อาจมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา ทำให้หาผู้ช่วยคนพิการได้อย่างจำกัด จึงควรประสานงานกับเครือข่ายความพิการที่เกี่ยวข้องกับความพิการนั้นๆ ในการช่วยกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือกผู้ช่วยคนพิการ ■ เมื่อสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบแล้ว ต้องมีการกำหนดคุณภาพ โดยให้กลุ่ม ชมรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลออทิสติกเข้ามาตรวจสอบ ต้องเน้นให้คนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลออทิสติกเท่านั้นเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในการกำหนดคุณภาพ

ตารางที่ 9 : การฝึกอบรมผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ■ มีหลักสูตรแกนกลาง เป็นหลักสูตรบังคับ ทุกหน่วยงานที่จัดอบรมจะต้องอบรมและปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลาง ■ <u>ผู้จัดอบรม จะเป็นใครจัดอบรมก็ได้ แต่ต้องใช้หลักสูตรและกระบวนการอบรมผู้ช่วยคนพิการตามหลักสูตรแกนกลาง</u> โดยในระยะแรกอาจจะเป็นหน่วยงาน พก. แต่ในระยะยาวเป็น อปท.ในพื้นที่ หรือหน่วยงานที่ผู้ว่าราชการเป็นผู้มอบหมายให้ หรืออาจจะเป็นกลุ่ม Self help group เป็นหน่วยงานหลักในการจัด ■ <u>กระบวนการฝึกอบรม และหลักสูตร</u> ซึ่งมีกระบวนการต่างๆ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 ○ มีการอบรมเนื้อหาวิชาการ / ภาคทฤษฎี มีรูปแบบต่างๆ เช่น 	<ul style="list-style-type: none"> ■ มีหลักสูตรแกนกลาง เป็นหลักสูตรบังคับ ทุกหน่วยงานที่จัดอบรมจะต้องอบรมและปฏิบัติตามหลักสูตรแกนกลาง ■ <u>ผู้จัดอบรม จะเป็นใครจัดอบรมก็ได้ แต่ต้องใช้หลักสูตรและกระบวนการอบรมผู้ช่วยคนพิการตามหลักสูตรแกนกลาง</u> ส่วนหลักสูตรทักษะเฉพาะความพิการ <u>ควรมีสมาคมในแต่ละประเภทความพิการนั้น ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกำหนดหลักสูตร และจัดอบรม</u> ซึ่งจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรพื้นฐานของพก.แล้ว ■ <u>กระบวนการฝึกอบรม และหลักสูตร</u> ซึ่งมีกระบวนการต่างๆ ได้แก่ รูปแบบที่ 1 มี 3 หลักสูตร ได้แก่ ○ ระดับที่ 1 : การอบรมหลักสูตรเบื้องต้น เป็นหลักสูตรที่ผู้ช่วยคนพิการทุกคนต้องเข้ารับการ

สัมภาษณ์ระดับลึกลงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลงผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ อบรมเนื้อหาเป็นระยะเวลา 5 วัน ▪ อบรมเนื้อหาเป็นระยะเวลา 3 วัน และฝึกปฏิบัติในหน่วยงาน 4 วัน <ul style="list-style-type: none"> ○ ฝึกปฏิบัติงานการเป็นผู้ช่วยคนพิการ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ทดลองการเป็นผู้ช่วยคนพิการจริงๆ ในพื้นที่ หลังการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการ โดยระหว่างนี้ได้รับคำตอบแทน ○ การสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหลังการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติงานจริงตามประเภทความพิการ ○ ประเมินผลการฝึกอบรม โดยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการประเมินผล/ตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยอย่างน้อยคนละ 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของ พก. กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานด้านคนพิการ <p><u>เนื้อหาหลักสูตรเบื้องต้น (หลักสูตรแกนกลาง)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ แนวคิดการจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ ○ ความรู้เกี่ยวกับความพิการทุกประเภทความพิการ ○ สิทธิคนพิการ ○ ความรู้พื้นฐานเบื้องต้นในการดูแลคนพิการประเภทต่างๆ ○ หลักคิดแนวคิด และภารกิจของการเป็นผู้ช่วยคนพิการ ○ การปรับตัว และการทำงานกับคนพิการและครอบครัว ○ การเรียนรู้วัฒนธรรมชุมชนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในพื้นที่นั้นๆ <p><u>เนื้อหาหลักสูตรเฉพาะ</u></p> <p>เป็นทักษะเฉพาะความพิการในแต่ละประเภทความพิการ ซึ่งเป็นการฝึกทักษะเบื้องต้นตามแต่ละประเภทความพิการโดยเป็นการฝึกทักษะเบื้องต้น แต่การฝึกปฏิบัติทักษะวิชาการระดับลึกลงนั้น ผู้ช่วยคนพิการจะเรียนรู้จากการทำงานกับคนพิการ และฝึก</p>	<p>อบรมในประเภทความพิการที่ตนเลือก แบ่งการอบรมออกเป็น 3 วัน ครึ่งวันแรก เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับคนพิการ สองวันครึ่งหลัง เป็นเนื้อหาเฉพาะความพิการประเภทใดประเภทหนึ่งตามภารกิจของผู้ช่วยคนพิการในแต่ละประเภทความพิการใช้เวลาความพิการละสองวันครึ่ง เพื่อให้สามารถทำได้จริง เช่น ผู้ช่วยคนพิการในคนหูหนวก ก็ต้องมีกรอบรมภาษามือคำสำคัญจำเป็นในการสื่อสารหลักๆ การให้ความช่วยเหลือคนหูหนวก ซึ่งต้องมีการกำหนดว่า จำนวนภาษามือที่คำ ถ้าใช้วิธีการอบรมความพิการประเภทละ 2 ชั่วโมงจะไม่เพียงพอกับการเรียนรู้ ทำให้ได้แค่รับรู้เท่านั้น ไม่สามารถช่วยคนพิการได้จริง</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ระดับที่ 2 : ต้องเป็นหลักสูตรเนื้อหาที่เข้มข้นขึ้น ต้องในระดับที่ 1 แล้ว เนื้อหาเจาะลึกในความพิการนั้นๆ มากขึ้น เช่น ผู้ช่วยคนหูหนวก ในหลักสูตรระดับนี้ จะมีคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น เช่น เพิ่มจาก 20 คำ เป็น 50 คำ การเรียนรู้วิธีการสื่อสารหรือสื่อความหมายกับคนหูหนวกในความหมายต่างๆ หรือวิธีการถ่ายทอดกับคนหูหนวก ซึ่งผู้ที่เข้ารับการระดับ 2 นี้ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับรองแล้วว่า จะเป็น ผู้ช่วยคนพิการแบบมืออาชีพต่อไป ○ ระดับที่ 3 : เป็นการอบรมเฉพาะเรื่องเป็นพิเศษ มีการระบุชัดเจน ต้องผ่านระดับที่ 1 และ 2 แล้ว มีการทดสอบการเป็นผู้ช่วยคนพิการแล้ว จะต้องเป็นคนที่มีความอดทน ไม่รังเกียจในงานที่ต้องทำได้ เป็นการฝึกทักษะเฉพาะที่สำคัญจำเป็นอย่างยิ่งกับคนพิการนั้นๆ โดยเฉพาะคนพิการที่รุนแรง หรือเป็นเรื่องที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความพิการนั้นๆ ในระดับความสามารถที่สูงขึ้น เช่น การอ่านหนังสือวิชาการที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจในเชิงวิชาการด้วย เช่น การอ่านกราฟ สถิติ วรรณกรรมโบราณ จึงต้องมีการฝึกทักษะเฉพาะเรื่องๆ หรือ คนพิการทางร่างกายรุนแรงที่ต้องมีทักษะเฉพาะเรื่อง เช่น การสวนท่อน

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
<p>ปฏิบัติเพิ่มเติมหลังการเป็นผู้ช่วยคนพิการไปแล้วอย่างน้อย 6 เดือน - 1 ปี โดยมีความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้ช่วยคนพิการแบบมืออาชีพต่อไป เนื้อหาหลักสูตร เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ความรู้การป้องกันความพิการรุนแรง หรือการป้องกันไม่ให้เกิดความพิการเพิ่มขึ้น ○ การเฝ้าระวังความเสี่ยง / โรคหรือสิ่งที่พึงระวังในคนพิการ เช่น การเป็นกรดไหลย้อน การชัก ○ การฝึกทักษะ O&M ในกลุ่มคนตาบอด ○ การฝึกทักษะการสื่อสารในกลุ่มบุคคลออทิสติก <p>รูปแบบที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ฝึกปฏิบัติงานการเป็นผู้ช่วยคนพิการ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ ทดลองการเป็นผู้ช่วย ○ ต้องมีหลักสูตรแกนกลางของ พก. เป็นการอบรมความรู้เบื้องต้น เป็นเวลา 3 วัน รวม 40 ชั่วโมง ○ รัฐต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการอบรมในหลักสูตรเบื้องต้นนี้ โดยแบ่งออกเป็น <p><u>เนื้อหาหลักสูตร</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ช่วงอบรม 3 วัน จะเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับความพิการ โดยมีทั้งทฤษฎีหรือวิชาการ และการทดลองปฏิบัติ ○ ทดลองเป็นผู้ช่วยคนพิการจริงในพื้นที่ โดยผู้ช่วยคนพิการแต่ละคนจะได้ทดลองการเป็นผู้ช่วยคนพิการในระดับต่างๆ ตั้งแต่ไม่รุนแรง ถึงคนพิการรุนแรง หมุนเวียนกัน และมีทีมประเมินผลเข้าไปสังเกตการณ์ / ติดตามประเมินผล ซึ่งจะใช้เวลารวมทั้งการอบรมไม่เกิน 1 เดือน ○ <u>เนื้อหาหลักสูตร</u> ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> ▪ การปรับเจตคติเกี่ยวกับคนพิการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการ การทำงานกับคนพิการ ▪ หลักการ หลักคิดเกี่ยวกับการเป็นผู้ช่วยคนพิการ ▪ บทบาท หน้าที่ของผู้ช่วยคนพิการ ▪ สิทธิคนพิการ 	<p>ปีสภาวะ การให้อาหารทางสายยาง การดูแลคนพิการ</p> <p>หลักสูตรทักษะความพิการทางสติปัญญา</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ มีการกำหนดหลักสูตร เช่น สำหรับคนพิการรุนแรงต้องมีการอบรมเรื่องการพยาบาล nursing care ซึ่งหลักสูตรต้องได้รับการรับรองจากสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และผ่านการอบรมจากนักวิชาชีพที่มีประสบการณ์ด้านคนพิการ และต้องประกอบด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวกับการช่วยในกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมทางสังคม ▪ เมื่ออบรมแล้วต้องมีการออกไปอนุญาต ให้ประกอบอาชีพผู้ช่วยคนพิการได้ และหากมีการกระทำผิด หรือบกพร่องต่อหน้าที่สามารถที่จะเพิกถอนใบอนุญาตได้ ▪ ในบางกรณีญาติ หรือผู้ดูแลคนพิการที่มีความรู้ทักษะ อาจจะเป็นวิทยากรสอนผู้ช่วยคนพิการหรือล่ามได้ ซึ่งกรณีนี้ญาติจะทำหน้าที่เหมือนครู. ซึ่งต้องมีการฝึกอบรมเพิ่มให้ มีวุฒิบัตรให้เพื่อให้สามารถเป็นวิทยากรสอนผู้ช่วยคนพิการได้ในระดับหนึ่ง (ญาติสอนคนไม่ใช่ญาติ) ซึ่งด้วยวิธีนี้จะทำให้ญาติพอรับได้ว่า ทำไมทำงานจึงไม่ได้ค่าตอบแทน แต่ผู้ช่วยคนพิการได้ เป็นการยกระดับบทบาทผู้ดูแล ▪ หลักสูตรการฝึกทักษะการดำรงชีวิตของบุคคลออทิสติก ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ○ ทักษะการสื่อสาร ○ ทักษะทางสังคม การเล่น ○ ทักษะการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ ○ ทักษะการพัฒนากล้ามเนื้อย่อย ○ ทักษะการรับรู้ขนาด ระยะ ○ ทักษะการสัมผัส ○ การรับรู้ เรียนรู้

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ความรู้เกี่ยวกับแต่ละประเภท ความพิการ ▪ การดูแล ช่วยเหลือคนพิการเบื้องต้น ใน แต่ละประเภทความพิการ ▪ การดูแล ช่วยเหลือในด้านกิจวัตร ประจำวันของคนพิการ เช่น การกิน การ ขับถ่าย การทำความสะอาด การกินยา ▪ ข้อพึงระวัง การป้องกันความพิการ ▪ การเคลื่อนย้าย <p>รูปแบบที่ 3 ต้องผ่านหลักสูตรการอบรมพื้นฐานของ พท.แล้ว จึงจะอบรมในหลักสูตรนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ อบรม เป็นเวลา 2 สัปดาห์ แต่ต้องมีการฝึกจริง ในโรงพยาบาล และมีการสอบภาคทฤษฎีด้วย เกี่ยวกับระบบในร่างกาย การพลิกตัว การเช็ดตัว การเคลื่อนย้ายคนพิการ การฝึกทักษะการดูแล คนพิการในด้านต่างๆ โดยมีการสอน ฝึกปฏิบัติ จริง แล้วจึงสอบทฤษฎี ส่วนการอบรมเนื้อหา ความรู้/ภาคทฤษฎี ○ เนื้อหาหลักสูตร ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> ▪ สรีระ ร่างกาย ระบบต่างๆของร่างกาย ▪ การดูแลความสะอาด และสุขอนามัย ของคนพิการ ▪ จิตวิทยาการทำงานกับคนพิการทุก ประเภทความพิการ ▪ มารยาทการเข้าสังคม ▪ การแต่งกาย แต่งหน้า การหวีผมให้กับ คนพิการ ▪ การเรียนรู้การปรับบุคลิกภาพของผู้ช่วย คนพิการ การพูด การสื่อสารทั้งกับ คนพิการ และการติดต่อเรื่องต่างๆ ▪ การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ การใช้อินเทอร์เน็ต ▪ การทำงานซักผ้า ▪ การทำอาหาร การเตรียมอาหารให้ คนพิการ 	<ul style="list-style-type: none"> ○ ทักษะกิจวัตรประจำวัน ▪ หลักสูตรทักษะความพิการทางสติปัญญา <ul style="list-style-type: none"> ○ การฝึกอบรมและหลักสูตรผู้ช่วยคนพิการ ฝึกอบรม 3 วัน มีการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาเชิง วิชาการความพิการมีกรณีตัวอย่าง ให้ได้ทดลอง ฝึก มีการดูงาน หลังการฝึกอบรมมีการทดลองงาน ▪ หลักสูตรการฝึกทักษะคนพิการทางการเรียนรู้ <ul style="list-style-type: none"> ○ หลักสูตร ระดับที่ 1 <ul style="list-style-type: none"> ▪ ระบบการจัดการงาน และระบบการจัดการ ความคิดให้กับเด็ก มุ่งเน้นให้เด็กสามารถการ เรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ เรียนรู้วิธีการเรียน เพื่อให้เรียนรู้ได้ ▪ การฝึกทักษะให้สามารถเรียนรู้การอ่าน เขียน การฟัง การคิดคำนวณได้ ▪ การสื่อสาร การกระตุ้น/การสร้างแรงจูงใจให้ เด็ก การส่งเสริมที่ถูกต้อง การฝึกให้เด็กกล้า ที่จะทำ กล้าที่จะเสี่ยงในทางที่ถูกต้อง โดยเน้น การกระทำมากกว่าการเน้นที่ผลงานของเด็ก ▪ การเน้นให้เด็กเกิดการตระหนักในคุณค่าของ ตนเอง เป็นเรื่องที่ต้องในเนื้อหาหลักสูตรของ ผู้ช่วยฯ เพราะผู้ช่วยฯ จะต้องสามารถช่วยให้ เด็กเรียนรู้และเกิดความตระหนักในคุณค่า ของตัวเองได้ ○ หลักสูตร ระดับที่ 2 หลักสูตรการอบรมผู้ช่วยฯ ใน ระดับมัธยม นอกจากการฝึกทักษะตามหลักสูตร ระดับที่ 1 แล้ว ควรมุ่งเน้นเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> ▪ การส่งเสริมด้านวิชาชีพ หรืออาชีพอื่น ๆ เพื่อเป็นทางเลือกหลากหลายให้กับเด็ก หรือ การเรียนรู้ในนอกระบบก็ได้ เช่น การเรียนรู้ แบบ กศน. ▪ การสอนให้เด็กรู้จักการจัดการระบบการ เรียนรู้ โดยอาจจะมีใบงานเพื่อให้เด็ก สามารถตรวจเช็คงานสิ่งที่ต้องทำและได้ทำ แล้วอย่างง่าย มีการตรวจเช็คเป็นระยะๆ เพื่อ ช่วยให้เด็กสามารถที่จะทำเรื่องต่างๆ ได้ง่าย

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
	ช่วยให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่า

ตารางที่ 10 : มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการ และผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ▪ มีการทำสัญญา ข้อตกลงในการทำงานและทำความเข้าใจระหว่างผู้ช่วยคนพิการกับคนพิการ อย่างชัดเจน ก่อนรับบริการ โดยหน่วยงานที่จัดบริการจะเป็นผู้ประสานผู้ใช้บริการ และผู้ช่วยคนพิการทำทำความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งแจ้งรายละเอียด บทบาทหน้าที่ และข้อไม่พึงปฏิบัติให้กับทั้งสองฝ่าย ▪ ผู้ช่วยคนพิการต้องมีพื้นที่สังกัดอย่างชัดเจนในพื้นที่พักอาศัยอยู่ในปัจจุบัน และมีการจดแจ้งชื่อ ประวัติ อย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ ▪ หน่วยงานจัดบริการต้องมีระบบการคุ้มครองความปลอดภัย ป้องกัน มีการประเมินสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการ สมาชิกในครอบครัว โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะ ซึ่งจะนำข้อมูลมาจัดผู้ช่วยคนพิการให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพความเป็นอยู่ของคน ▪ ตรวจสอบบันทึกการทำงานของผู้ช่วยคนพิการ ซึ่งผู้ช่วยคนพิการจะต้องทำบันทึกรายงานส่งหน่วยงานจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ เพื่อตรวจสอบการทำงาน และหาข้อเท็จจริง ▪ แต่งตั้งผู้นำเชื่อถือในพื้นที่เป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการ การกำกับ ติดตามในพื้นที่ โดยคนในพื้นที่ที่ได้รับการยอมรับ คนพิการหรือครอบครัว และนักวิชาชีพ ลงไปติดตาม อย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี ▪ มีการเปิดช่องทางร้องเรียน คนพิการ ครอบครัว และผู้ช่วยคนพิการสามารถร้องเรียนมาได้ที่คณะกรรมการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และร้องเรียนได้ ซึ่งคณะกรรมการฯ จัดคนลงไปตรวจสอบข้อเท็จจริงของทั้งส่วนผู้ใช้บริการ และผู้ช่วยคนพิการ โดยในเบื้องต้นนั้น จะร้องเรียนไปตามขั้นตอนก่อนที่จะมีการร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับชาติต่อไป 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การคัดกรองผู้ช่วยคนพิการผ่านระบบมาตรฐานกลาง และมีการลงทะเบียน ซึ่งอาจจะเป็นอีกทางหนึ่งในการปกป้องคุ้มครองคนพิการ เพราะผู้ช่วยคนพิการจะลงทะเบียนได้นั้น ต้องผ่านกระบวนการคัดกรองผู้ช่วยคนพิการต่างๆ เช่น วุฒิภาวะ ความรับผิดชอบ ความมั่นคงทางอารมณ์ ทักษะการเป็นผู้ช่วยคนพิการ การฝึกงาน การตรวจสอบโดยการสุ่มตรวจในขณะปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการ ▪ มีการทำสัญญา/ข้อตกลงตั้งแต่เริ่มต้นให้ชัดเจน และมี การชี้แจง โดยมีการกำหนดบทบาทของผู้ช่วยคนพิการ อย่างชัดเจน รวมทั้งมีการกำหนดข้อห้ามและระบุไว้ในข้อตกลงอย่างชัดเจน ▪ คนพิการที่ใช้บริการควรได้รับความรู้อย่างละเอียด และมีระบบ peer counseling ช่วยในกรณีที่มีปัญหา มีปัญหาการใช้ผู้ช่วยคนพิการ ▪ มีระบบการการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ผลที่เกิดขึ้นจากการมีผู้ช่วยคนพิการ สภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้น และการแก้ไขปัญหา ▪ มีระบบตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการมีคณะกรรมการสุ่มตรวจสอบจากคนพิการ ครอบครัว และผู้ช่วยคนพิการมีการสังเกตการณ์ มีคณะกรรมการกำกับติดตามผล ลงสุ่มสังเกต ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาแนวทางการช่วยเหลือเด็กพิการ ควบคุมมาตรฐานและป้องกันการละเมิดสิทธิ ▪ มีระบบข้อมูลของจริงที่เป็นความลับ มีการจัดเก็บ ข้อมูลของคนพิการที่ใช้บริการ และผู้ช่วยคนพิการ เพื่อเป็นประโยชน์และการคุ้มครองทั้งคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการ เช่น กรณีที่พบว่าคนพิการนั้น มีแนวโน้มชอบคนที่เป็นเพศเดียวกัน และอาจกระทำต่อผู้ช่วยคนพิการ หรือคนพิการทำต่อผู้ช่วยคนพิการก็ตามจะได้ป้องกันได้

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ผู้ให้บริการสามารถเปลี่ยนผู้ช่วยคนพิการ หลังการประเมินผล ผู้ให้บริการสามารถเปลี่ยนผู้ช่วยคนพิการ ผู้ช่วยคนพิการก็สามารถเปลี่ยนได้ และถ้าพบว่าผู้ช่วยคนพิการไม่สามารถปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ถ้าผู้ช่วยทำผิดร้ายแรงอาจถูกตัดออกจากการเป็นผู้ช่วยคนพิการ 	<ul style="list-style-type: none"> ควรมีระบบคุ้มครองผู้บริโภค สำหรับคนพิการ และระบบคุ้มครองสิทธิและความปลอดภัยของผู้ช่วยคนพิการ ซึ่งเป็นมาตรการเชิงปกป้อง ไม่ใช่ควบคุม กรณีคนพิการร้องขอให้ผู้ช่วยคนพิการทำในสิ่งที่ไม่อยู่ในบทบาทของผู้ช่วยคนพิการ คนพิการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ และหากให้ผู้ช่วยคนพิการทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม ผู้ช่วยคนพิการมีสิทธิหยุด หรือยกเลิกการปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 11 : ระบบการสนับสนุนผู้ช่วยคนพิการ

สัมภาษณ์ระดับลึกลูกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลึกลูกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> มีการทำทะเบียนผู้ช่วยคนพิการ เพื่อเป็นการป้องกันคุ้มครองทั้งคนพิการและผู้ช่วยคนพิการ ได้เกิดความมั่นใจ สามารถตรวจสอบข้อมูล/ประวัติได้ มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายระหว่างการฝึกอบรม หากให้อพม. หรือ อสม. มาเข้ารับการอบรม ญาติควรจะได้รับผิดชอบจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เล็ก ๆ น้อย ๆ ถ้าเป็นอุปกรณ์ชิ้นใหญ่ หน่วยจัดบริการต้องเป็นผู้จัดหา หรือให้ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชนเป็นหน่วยจัดบริการได้ ควรมีเจ้าหน้าที่เฉพาะ เพื่อประเมินความต้องการผู้ช่วยคนพิการ และ ประเมินสภาพความเป็นอยู่ของคนพิการที่ต้องการผู้ช่วยคนพิการ มีการประกันความมั่นคงในการเป็นผู้ช่วยคนพิการ มีงานทำอย่างต่อเนื่อง ทำเป็นอาชีพ มีการประกาศ / โปประกาศมอบให้ผู้ช่วยคนพิการที่ผ่านการอบรม โดยอาจจะระบุความสามารถที่ทำได้ เพื่อให้ผู้ช่วยคนพิการเกิดความมั่นใจ และสามารถใช้ในการพัฒนาต่อยอดการเรียนรู้ต่อไปได้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้ช่วยคนพิการอบรมเพื่อเลื่อนระดับ และเพิ่มค่าตอบแทน มีระบบสนับสนุนในรูปแบบสวัสดิการ เมื่อผู้ช่วยคนพิการผ่านการประเมินผล เช่น การทำประกันสังคม กรณีที่ผู้ช่วยคนพิการผ่านการทำงานเป็นผู้ช่วย 	<ul style="list-style-type: none"> การบริการผู้ช่วยคนพิการ ต้องทำให้เป็นมืออาชีพ ต้องมีงานให้ผู้ช่วยคนพิการทำอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาขีดความสามารถ ฝึกทักษะพิเศษ โดยรัฐจ่ายครั้งหนึ่ง และผู้ช่วยคนพิการจ่ายอีกครั้งหนึ่ง และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างผู้ช่วยคนพิการที่ทำงานคล้ายกัน มีระบบการให้คำปรึกษาคำแนะนำให้กับผู้ช่วยคนพิการ โดยเฉพาะกรณีที่ผู้ช่วยคนพิการประสบปัญหา หรือไม่รู้วิธีการที่จะช่วยคนพิการหรือปัญหาเกี่ยวกับความพิการ เชิดชูความเป็นอาสาสมัคร หรือบุคลากรที่มีคุณค่า สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องช่วยโดยต้องพิจารณาเฉพาะเรื่องที่เป็น เช่น เรื่องที่มีความเฉพาะ / มีความเสี่ยงต้องเคลื่อนไหว ต้องมีการคุม คนพิการจ่ายค่าตอบแทนและค่าเดินทางให้ผู้ช่วยคนพิการเองกรณีที่ได้อยู่ติด หรือเกินกำหนดเวลา ถ้าอยู่ไกลไม่ต้องมีค่าเดินทาง แต่ถ้าเดินทางไกลต้องมีค่าเดินทาง สนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้ช่วยคนพิการ มีการจัดลงทะเบียน และการออกใบรับรองเป็นผู้ช่วยคนพิการ ต้องผ่านกระบวนการอบรมตามระเบียบข้อบังคับ ผ่านการทดสอบ “การวัดแวททัศนคติต่อคนพิการ และมีหนังสือรับรองจากคนพิการที่ใช้บริการ มีการออก License โดยผู้ช่วยคนพิการที่ผ่าน

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
<p>คนพิการโดยประกอบเป็นอาชีพหลักเป็นรายเดือนแล้ว</p> <ul style="list-style-type: none"> มีวันหยุดให้ผู้ช่วยคนพิการ โดยให้หยุด 1 วัน/สัปดาห์ และสามารถสะสมวันหยุด 	<p>กระบวนการตามมาตรฐานกลาง และมีการลงทะเบียนการเป็นผู้ช่วยคนพิการแล้ว อาจเป็น License ที่ต้องต่ออายุ หรือ ตลอดชีพ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดรายละเอียด</p>

ตารางที่ 12 : บทบาทภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานรับผิดชอบหลัก โดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ(พก.) ทำหน้าที่ <ul style="list-style-type: none"> จัดทำ และเป็นผู้ควบคุมหลักสูตรพื้นฐาน และจัดอบรมหรือจัดทำความรู้ ความเข้าใจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐาน ประเมินรับรองผู้ช่วยคนพิการที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้กับหน่วยงานที่จัดบริการผู้ช่วยคนพิการ โดยเฉพาะในช่วงแรกต้องจัดสรรบให้ทั้งหมด แล้วในระยะต่อจึงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่เป็นผู้ร่วมจัดสรรงบประมาณตามสัดส่วนที่ตกลง 	<ul style="list-style-type: none"> การดำเนินงานในระยะยาว ไม่ควรจำกัดเฉพาะหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น หรือไม่ควรทำงานแบบเบ็ดเสร็จภายในหน่วยงานเดียวเท่านั้น เพราะมีโอกาสเข้าข้างตัวเอง หรือ อาจทำให้งานล้น ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การจัดแบ่งบทบาทหน่วยงานให้เป็นไปตามโครงสร้างงานที่หนุนเสริมกัน หน่วยงานส่วนกลาง อาจจะเป็นในส่วนของ พก. ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐาน ควบคุมหลักสูตร และออก License ให้ผู้ช่วยคนพิการที่ผ่านกระบวนการคัดกรองต่างๆ ตามมาตรฐานผู้ช่วยคนพิการ <ul style="list-style-type: none"> ทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ สร้างเครื่องมือช่วยในทุกระดับการจัดบริการ ตั้งแต่การประเมินความต้องการของคนพิการ ระบบ work load management บัญชีรายการภารกิจ หลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อช่วยให้หน่วยจัดบริการดำเนินการได้อย่างเป็นระบบ ออก License ให้ผู้ช่วยคนพิการที่ผ่านกระบวนการคัดกรองต่างๆ ตามมาตรฐานผู้ช่วยคนพิการ จัดสรรงบประมาณการดำเนินการ โดยเฉพาะในระยะเริ่มต้น และให้พื้นที่มีส่วนร่วมในงบประมาณ
<ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานการประเมินผล โดยตั้งเป็นคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วย พก. พมจ. กระทรวงสาธารณสุข หรือทีมสหวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น สอ. ร.พ. หรือสถานบริการด้านสุขภาพ ร่วมทั้งตัวแทนองค์กรคนพิการ เป็นคณะกรรมการประเมินรับรองในส่วนต่างๆ เพื่อทำหน้าที่ <ul style="list-style-type: none"> ควบคุมการทำงานผู้ช่วยคนพิการ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการจั้ดบริการของหน่วยบริการผู้ช่วย 	<ul style="list-style-type: none"> หน่วยงานกำกับติดตาม ประเมินผล ซึ่งอาจจะเป็นสถาบันวิชาการหรือการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในพื้นที่นั้นๆ เช่น โรงพยาบาล เป็นหน่วยงานประเมินโดยสามารถขอข้อมูลเพิ่มเติมได้จากหน่วยงานที่เป็นผู้จ่ายค่าตอบแทน ส่วนกลาง คือ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ต้องสร้างระบบกำกับติดตาม แต่ควรมีคณะกรรมการระดับจังหวัดนำไปใช้ ทำหน้าที่

สัมภาษณ์ระดับลิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สัมภาษณ์ระดับลิกผู้เชี่ยวชาญ
<ul style="list-style-type: none"> ● ลงพื้นที่ /สังเกตการปฏิบัติงานของผู้ช่วยคนพิการ ● การประชุมการทำงานของผู้ช่วยคนพิการในพื้นที่เดือนละ 1 ครั้ง ● การสุ่มเยี่ยมบ้านคนพิการหลังการดำเนินงาน 1 ปี เพื่อต่อสัญญาใหม่ของผู้ช่วยคนพิการ ● ประเมินตรวจสอบ รับรองหน่วยงานที่ผ่านการตรวจสอบ เพื่อขออนุมัติการการจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ 	<p>ตรวจสอบ รับเรื่องร้องเรียน ควบคุมคุณภาพบริการ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>กลุ่ม หรือองค์กรด้านคนพิการ เป็นหลัก แต่ละประเภท</u> ความพิการ เพื่อกำกับ ติดตาม ควบคุมมาตรฐาน ซึ่งกลุ่มเหล่านี้ต้องมีองค์ประกอบทั้งกลุ่มองค์กรคนพิการ และ องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง โดยมีระบบการติดตาม และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ผลการให้ความช่วยเหลือคนพิการของผู้ช่วยความ ■ มีหน่วยดูแลกำกับที่ควบคุมมาตรฐาน โดยทำเป็นต้นแบบและให้กลุ่มในพื้นที่พัฒนาเป็นผู้ช่วยคนพิการได้ โดยมีการพัฒนาทีมแกนนำ (Core Team) ซึ่งต้องขึ้นทะเบียน และมีการตรวจสอบแบบสำรวจ
<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>อบต. ที่รับมอบหมายในพื้นที่</u> จัดสรรงบประมาณกำกับ ติดตามการดำเนินงานของหน่วยบริการผู้ช่วยคนพิการ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>อบต. ที่รับมอบหมายในพื้นที่</u> เป็นผู้จ่ายเงินค่าตอบแทนให้กับผู้ช่วยคนพิการ ทำหน้าที่ติดตามรายงานจากผู้ช่วยคนพิการ
<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>หน่วยงานที่จะจัดเป็นศูนย์บริการผู้ช่วยคนพิการ</u> คุณสมบัติหลักของหน่วยงานที่สามารถจัดแจ้งเป็นศูนย์บริการผู้ช่วยคนพิการ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> ● เป็นหน่วยงานภาครัฐ หรือ เอกชนก็ได้ที่เกี่ยวข้องการจัดบริการ การช่วยเหลือคนพิการ โดยเฉพาะ ศูนย์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการที่พร้อมจะจัดบริการ หรือ กลุ่ม Self help group หรืออาจเป็นหน่วยงานอื่นๆ เช่น สอ. ร.พ. หรือหน่วยงานที่มีการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ อยู่แล้วก็ได้ ● เป็นหน่วยงานที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานองค์กรคนพิการ ● เป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมที่จะจัดบริการผู้ช่วยคนพิการ ■ <u>หน่วยงานที่ต้องการจัดแจ้งเป็นศูนย์บริการผู้ช่วยคนพิการที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การจัดตั้งศูนย์บริการฯ</u> ให้ไปจัดแจ้งที่ พมจ.หรือหน่วยที่ทำหน้าที่รับจัดแจ้ง โดยจะส่งคณะกรรมการติดตามประเมิน เข้าไปตรวจสอบก่อนการจัดแจ้งเป็นศูนย์บริการฯ ต่อไป 	<ul style="list-style-type: none"> ■ <u>การจัดบริการโดยหน่วยจัดบริการที่เป็นภาครัฐ</u> ควรเป็นการจัดบริการตามสิทธิขั้นพื้นฐาน แต่หากเป็นหน่วยจัดบริการที่เป็นภาคเอกชน ที่คนพิการซื้อบริการเอง ต้องมีการควบคุมคุณภาพ โดยอย่างน้อยสามารถจัดบริการขั้นพื้นฐาน สำหรับการทำกิจวัตรประจำวัน สำหรับคนพิการได้ ซึ่งหากไม่ได้คุณภาพสามารถเพิกถอนใบอนุญาตในการจัดบริการ ■